Poštarina plaćena u gotovu

Cena Din 2

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Mesečni prilog »Sokolska Prosveta«

Godina II. - Broj 2.

Ljubljana, 8. januara 1931.

Izlazi svakog četvrtka • Godišnja pretplata 50 Din • Uredništvo i uprava u Ljubljani (Narodni dom)
Telefon broj 2543 • Račun kod poštanske štedionice broj 12.943 • Oglasi po ceniku

† Brat dr. Karel Heller

Iz Praga stigla nam je 6. o. m. žalosna vest, da je tamo umro brat dr. Karel Heller, zamenik starešine Čehoslovačke Obce Sokolske.

Pred dva meseca brat dr. Karel Heller izjašio je na svom šarcu u prašku okolicu i kod jahanja odjednom mu je pozlilo — udarila ga je kap. Preneli su ga u bolnicu, gde se je njegova jaka priroda borila sa smrću, kojoj je eto, kona no podlegao. Naš mili brat pao je u grob sa visine svoje snage, srušio se, kao što se ruši drvo, kad mu sekira iznenada preseče koren...

Brat dr. Karel Heller stajao je u sokolskim redovima od svojih mladih dana. Bio je zanešen lepotom i veličinom Tyrševe ideje, kojoj je služio celim srcem i velikim oduševljenjem za čitavog svog života. Poverenje braće uskoro ga je postavilo na odlučna i vodeća mesta u ČOS, gde je nekoliko godina vršio dužnost tajnika, dok nije zauzeo treće mesto zamenika starešine. Pored toga, vodio je poslove redakcijskog odbora »Věstnika Sokolskog«, zvaničnog glasila ČOS. Sada, kada se je već snažno razmahao rad za IX. svesokolski slet u Pragu 1932. god., stajao je na čelu toga rada, od koga ga je tako neočekivano otrgnula kruta sudbina.

Neće više da u društvu sa bratom Müllerom na konju prati brata predsednika Masaryka sa Hradčana na grandiozne javne sletske nastupe na stadište i natrag u grad. Vranac Smrti zavijorio je s njim pod zemlju, iz koje nema povratka!

Brat dr. Heller sa uspehom učestvovao je u svakoj grani sokolskog rada i sokolskog života. Na svečanoj odori uvek je nosio prednjačku vrpcu — dokaz, da je svoju veliku delatnost i odličnu sposobnost stavljao na raspolaganje tehničkim organima. Njegovo shvatanje sokolske ideje dokazuju mnogi njegovi članci, koji se odlikuju jasnoćom izražaja, dubinom misli, logičnom doslednošću, apsolutnom stvarnošću i dubokom istinom. Njegova reč bila je uvek odlučna i uverljiva, kojom je zagrevao odana sokolska srca i tako se usposobio za organizatora i propagatora prvoga reda. Gdegod i kadagod je nastupio u ime moćne ČOS, svuda i uvek ispunjavao je poverenu mu zadaću u najpotpunijoj meri.

Nama, jugoslovenskim Sokolima, bio je odan u iskrenom sokolskom bratstvu, kao što je svakom prilikom širio udruženje čitavog Slovenstva u Sokolstvu. Nezaboravni ostaće njegovi napori kod osnivanja Saveza Slovenskog Sokolstva, kada je 13. i 14. augusta 1925. god. aktivno sarađivao u domu kod brata Adama Zamoyskog u Varšavi.

Sa našom otadžbinom nije ga vezivalo sokolsko bratstvo samo zbog Sokolstva, njegove simpatije prema nama imale su dubok izvor u uverenju, da su Čehoslovaci na severu i Jugosloveni na jugu Evrope pozvani na obranu Slovenstva — dve grane Slovenstva, koje dele jednaku sudbinu i koje same kuju svoju budućnost poštenim radom i kreposnim životom. U svim teškim i radosnim danima stajao je brat dr. Heller svojim otvorenim karakterom, lepotom svoje duše i svojom bratskom pomoću na našoj strani.

Mi svi gorko osećamo težak gubitak, koji je zadesio bratsku ČOS. Svest zajedničkog bola ublažava nam njegovu težinu.

A jedino, što možemo bratu dr. Helleru položiti na mrtvački odar, to je naša bratska ljubav, koja bukti iz svih jugoslovenskih sokolskih srdaca. Naš je posle smrti, kao što je bio i za života!

E. Gangl.

*

Savez Sokola kraljevine Jugoslavije položio je na odar brata dr. Karla Hellera venac sa trakam u državnim bojama i napisom: »Poslednji pozdrav — Savez Sokola kraljevine Jugoslavije«. Čehoslovačkoj Obci Sokolskoj pak poslao je brzojavno saučešće:

Prigodom smrti brata dra. Karla Hellera izričemo vam iskreno saučešće, moleći vas, da budete tumačem našega saučešća također i pokojnikovoj porodici. Odličnom bratu i poborniku za naše sokolske ideale neka je častan spomen i večna slava!

*

Brat dr. Karel Heller rodio se 12. septembra 1876. u Karlinu. Pravne nauke svršio je na češkom mniverzitetu u Pragu te je najpre bio činovnik na gradskom magistratu u Pragu. Posle sloma Austro-Ugarske bio je pozvan na dužnost u ministarstvo narodne odbrane (ministarstvo vojske), gde je sa bratom dr. Scheinerom, dr. Vaničkom, Udržalom, Klofačem i t. d. radio na organizaciji češkoslovačke vojske, uživajući osobito poverenje prezidenta dr. T. G. Masaryka. Na toj dužnosti ostao je do smrti kao savetnik i načelnik političkog odelenja tog ministarstva.

Tajnikom ČOS bio je izabran već godine 1910. te je vršio tajničke poslove do godine 1922., kad je preuzeo dužnosti III. zamenika staroste ČOS. Izvan sokolske organizacije bio je saradnik o sokolskim pitanjima kod dnevnika »Narodni Listy«.

25. oktobra prošle godine udarila ga kap te je se posle toga lečio u praškoj divizijskoj bolnici, Umro je 4. o. m. u 23 časa u 55. godini života.

D. F. ANDRIČEVIĆ (Zagreb):

Iseljenici — Sokoli

Nema nijedne naše rodoljubne, ni uopće nijedne naše nacijonalne ideje, koju naši iseljenici nisu oduševljeno dočekali. A nisu je samo tako dočekali, nego su je, što je glavno, usvojili te su paralelno sa svojom braćom u domovini stremili ka njezinom ostvarenju. A jer za ostvarenje svake narodne ideje treba velikih moralno-materijalnih žrtava, naši se iseljenici odmah međusobno organizuju, pa tako za ostvarenje ideje svoga naroda ulaze u aktivnu borbu i time vidnim načinom pred očima celoga sveta dokumentuju veličinu svoga rodoljublja.

Najbolji primer u tome pravcu vidimo u osnivanju sokolskih društava u iseljeništvu, pa Hrvatskog Radiše i ogranaka Jugoslovenske Narodne Odbrane, Jugoslovenske Matice, Jadranske Straže itd. Mi ćemo se u ovom kratkom članku pozabaviti našim sokolskim delovanjem među našim iseljenicima.

Iseljenici su ispravno shvatili sokolsku ideju u prvom početku. Oni znaju, da je zadaća Sokolstva širenje i podržavanje uzajamnosti svih Slovena, stvaranje čvrstih međusobnih veza i jakog bratstva, što će da svakoj nepravdi uspešno prkosi i odoleva svakom domaćem i vanjskom zlu, kojemu su Sloveni uopće, a mi Jugoslaveni napose sa toliko strana izvrgnuti.

To je razlog, da se je Sokolstvo u Americi počelo već rano širiti. Najprva sokolska društva u Ujedinjenim Državama osnovali su Česi, a za ovima su se poveli Poljaci, pa Slovaci, a posle ovih Hrvati, Srbi i Slovenci. Godine 1896, dakle pre 35 godina, osnovan je prvi Hrvatski Sokol u Americi sa sedištem u Chicagu. Iza toga nastavilo se je sa osnivanjem sokolskih društava po svim većim slovenskim naseobinama u Americi.

Kad je u domovini osnovan u Zagrebu Hrvatski Sokolski Savez, naša sokolska društva u Americi odmah su se u njega začlanila. Kasnije, kad je bila u domovini provedena organizacija Saveza po županama, osnovaše god. 1909 tadanji Sokoli u Americi svoju župu »Tomislav« sa sedištem u Chigagu.

Medutim se je počelo Sokolstvo u Americi sve jače i jače razvijati. Hrvatsko Sokolstvo u Ujedinjenim Državama krenulo je pravim putem, te se je odmah približilo ostalom slovenskom Sokolstvu u iseljeništvu. Od osobitog je pak upliva bilo po hrvatsko Sokolstvo u Americi njegovo sudelovanje na prvom velikom češkom sokolskom sletu u Chicagu 1909. god., koji je dao tamošnjm Sokolstvu još veću pobudu za organizaciju hrvatskog Sokolstva u Ujedinjenim Državama u tri župe: »Tomislavovu« sa sedištem u Chicagu, »Zvonimirovu« sa sedištem u Philadelphiji i »Čanićevu« sa sedištem u Oaklandu u Kaliforniji. Kasnije su župe »Tomislavova« i »Zvonimirova« osnovale Hrvatski Sokolski Savez za Ameriku, u koji se župa »Čanićeva« nije začlanila. Ta je župa stajala na stanovištu, da Hrvati mogu imati samo jedan Sokolski Savez, ali ako je iz tehničkih razloga potreban u Americi posebni Savez, da će u takav Savez pristupiti samo onda, ako rečene dve župe ostanu i dalje članice Saveza u domovini te ako budu i dalje podupirale domovinsko Sokolstvo.

Godine 1915. Hrvatska sokolska župa »Čanić« u Oaklandu u Kaliforniji — svesna, da je Sokolstvo slovenska organizacija, koja ne pripada nijednom slovenskom narodu posebno, već da je svojina svih Slovena, koji su se uopće, a mi Jugosloveni napose, u ono vreme nalazili u svetskom ratu za naše narodno oslobođenje — reorganizirala se je u Jugoslovensku sokolsku župu na Pacifiku sa sedištem u Oaklandu, u Kaliforniji. Nekoliko godina posle toga i Hrvatska sokolska župa »Tomislav« u Chicagu nazvala se je Jugoslovenskom sokolskom župom, dočim je Hrvatska sokolska župa »Zvonimir« u Philadelphiji za vreme rata prestala raditi.

Sve do posle rata naše je Sokolstvo u Americi cvalo i napredovalo. Posle rata, nakon našeg narodnog ujedinjenja u domovini, umesto da se je naše domovinsko Sokolstvo ujedinilo u jedan jedinstveni savez, nastadoše dva — tri saveza. To je sve katastrofalno delovalo na razvitak našeg Sokolstva u iseljeništvu, i povodom takovog rada među Sokolima u domovini nastalo je mrtvilo među Sokolima u Americi.

Ujedinjenje celokupnog Sokolstva u domovini u jedan jedinstveni Sokolski Savez pozdravio je svaki svesni, pravi i iskreni Soko u Americi. To je najbolje dokumentovalo njegovo izaslanstvo prigodom I. svesokolskog sleta meseca jula 1930. god. u Beogradu. Naš Soko-iseljenik gleda radosnim okom, kako je ta plemenita ideja okupila pod sokolsko krilo sve Sokole, i hrvatske i srpske i slovenačke. Pred tim Savezom drhću svi neprijatelji naše sloge i jedinstva, jer u Sokolu vide snažnoga čuvara našega ujedinjenja. Cilj Sokolstva sveta je želja svakog pravog Slovena, pa i onaj, u kom se još nije probudila, naći će ju sakrivenu na dnu srca, gde čeka na zgodan čas, da se razbukti silnim i iskrenim žarom.

Među našim iseljenicima po svim stranama sveta široko je polje za sokolsku delatnost. Naši su se iseljenici uvek pokazali kao vrsni rodoljubi, dobri i neumorni radenici, pa će i dalje nastaviti radom za sokolsku ideju. Zato na posao, braćo u iseljeništvu, svi bez razlike napred pravim sredstvima, pravome cilju! Široko je još polje, koje treba obraditi, ali voljom i ljubavlju za domovinu i za svoj narod, za njegovu sretniju budućnost sve će se učiniti. Oživite sokolska društva po našim naseobinama, okupite se u sokolske redove, obucite ponovno crvene košulje, nataknite nanovo sokolsko pero, neka celi svet vidi i uveri se, da naša narodna i sokolska misao sve više i bolje napreduje.

Baš sada, kad je dovoljno, da u svakoj koloniji bude samo jedno društvo — jedan Soko, vreme je, da se iz svih naših naselja po čitavom svetu ponovno čuje sokolska trublja i zapoved: Sokoli, napred!

Sokolski cilj je jasan i određen. U sokolskim redovima vlada samo jedan duh: duh koji oduševljava za rad, bratstvo, slogu i jedinstvo svih Slovena.

Sokolski Savez u domovini ima jasan i otvoren program — program sokolski. Neprijatelji našeg narodnog jedinstva shvatili su zamašitost našeg sokolskog ujedinjenja i pred našom se slogom zaprepastiše.

Napred, braćo Sokoli-iseljenici, ujedinite se, pa poput naših starih pionira sokolske ideje u Americi, ujedinite se i vi poput braće u domovini! —

Zdravo!

BENDIŠ IVANKO (Kotor):

Na rad, braćo!

Kroz ovaj mesec izabrat će se novi upravni odbori naših društava. Koliko će Sokolstvo napredovati u svakom pogledu, zavisi od upravnog odbora. On daje inicijativu svemu sokolskom radu. Neka nas iskustvo iz prošle godine nauči, kakove ljude treba da biramo u upravni odbor. Svaki od nas neka stavi ruku na prsa i neka kaže, koliko je Sokolstvu doprineo. A svaki član sokolske zajednice može i mora da doprinese nešto za Sokolstvo, po svojim silama i sposobnostima, ma da i nije u upravnom odboru društva. Ne mora i ne može svak da bude u upravi. Ali svak može da radi za našu sokolsku zajednicu. Inače ne bi ga smatrali Sokolom. Nismo tu u Sokolu da samo pripomažemo našim mesečnim doprinosom. Sokolskom razvitku i uspehu, svaka jedinica sokolska mora da nešto da, sem onih par dinara. Radi tih dinara samo i ne možemo da te, brate, ubrojimo u sokolske redove. Rada, rada mi tražimo!

Sokolstvo od nas traži rad, požrtvovni rad, bez koristi i slave, rad koji treba razviti, da sokolska ideja zagreje srca čitavog naroda. Sokolstvo kao jedna zdrava i neophodno nužna institucija, osnovana na demokratskim principima, mora da obuhvati svo slojeve našega naroda. Pa i u upravnom odboru svakoga društva treba provesti princip, da u njemu budu zastupani svi slojevi iz građanstva: učitelji, profesori, trgovci, činovnici, slobodne profesije, težaci i obrtnici. Svi ti pak da ne budu samo figure, već ljudi od rada i akcije, duboko prožeti sokolskom svešću. Tako ćemo samo moći napredovati.

Mala je korist, ako upravni odbor drži redovito sednice, a na njima sate i sate vodi rasprave o malo važnim ili baš i nevažnim stvarima, koje često puta i ne zasecaju u Sokolstvo. Više puta iznose se i osobne trice i kučine, cepidlači se i nateže oko sitnica, dok se mimoilaze važna sokolska pitanja. Zato u upravni odbor treba da udu ljudi od rada, ne po položaju, što ga zauzimaju u društvu, već po svom sokolskom radu i odgoju. Često se događa da starešina po toliko puta sazivlje sednice, a iste se ne mogu održati, jer ne dođe potrebni broj članova. Nije li to žalosno? A kad je kakova parada, eto ih svih. Je li to sokolski? Nije, kao što nije, kad jedno društvo prijavi za neki slet, recimo 100 vežbača, a od tih ne dođe ih više od 10.

Ove godine treba posvetiti svu akciju koliko radu u vežbaonicam, toliko radu na prosvetnom polju. Odgojimo dobre, svesne Sokole!

Na posao dakle, braćo i sestre!

Svesokolskom sletu u susret

Dve godine intenzivnog rada

U prvom broju doneli smo izjave raznih vođa ČOS o pripremama za svesokolski slet u Pragu god. 1932., kako ih je donela »Prager Presse« u svom božićnjem broju. Novogodišnji broj »Prager Presse« donosi sledeće nove izjave:

Aug. Očenašek,
pretsednik otseka za sletsku scenu:

Sletska scena

Nacrt za sletsku scenu nije još definitivno utvrđen. Od radova, koje smo natečajem primili, najbolje je originalno delo nacrt Ivana Mâleka »Zahvala Geniju«, koje ima najviše izgleda, da se izvrši. Njegova temeljna misao je, da dramu mora nositi pokret, dakle »drama pokreta«. Čovečanstvo, vođeno od velikih duhova, podaje se samo sa otporom na put od njih utvrđen, koji se odeljuje od svakidašnjice. U toku vremena ipak prima njihove ideje, bori se za njih, mnogi borci poginu već kod prve, druge i treće zapreke i samo geniji dolaze do najviših ciljeva i postaju vođe u haosu i tmini.

Arh. A. Dryák,
pretsednik umetničkog otseka:

Svesokolski slet i umetnost

Svesokolski slet, a naročito njegova priprema i izvođenje, postavlja i potrebu rešenja jednog čitavog niza umetničkih zadaća. Nije tu samo pitanje nacrta gradnje stadiona i kako će se taj ukrasiti, već ovamo spadaju i plakati, odznaci, razglednice, tiskanice i mnogo ostaloga. Tako je n. pr. upravo završen natečaj umetničkih nacrta za različite uspomene i spomenske predmete. Raspisuju se natečaji za nacrte sletskih plakata, sletskih značaka, kao i natečaj za sokolske zastave. Od mnogih umetnika poručili smo nacrte za sletske razglednice itd.

Umetnički otsek radi na programu umetničke izložbe i izložbe sokolskih domova i ostalih preduzeća kao sokolana, stadiona letnjih vežbališta itd.

Dalje će se raspisati natečaj nacrta za Tyršev spomenik, i to odmah, netom padne definitivna odluka o postavljanju tog spomenika.

Jiři Heller,
pretsednik nastambenog otseka:

Garderobe za 150.000 vežbača

Za svesokolske sletove važi princip, da dobra nastamba znači već unapred pola uspeha. Vežbači, koji su kroz celi dan izloženi teškim telesnim naporima, bilo to kod takmičenja ili zajedničkih vežaba, moraju da imaju mogućnost temeljitog počitka, kad treba da drugi ili treći dan opet nastupe. Iz tog razloga najveća pažnja i briga polaže se nastambi vežbača. Zahvaljujući disciplini, tačnosti i organizaciji Sokola, nastambeni otsek prima pravovremeno pre sleta skoro tačan broj prijava tako, da se nastamba može u pravo doba dobro organizirati. Pod pojmom »dobro« razume se suha i topla soba, slamnjača, mogućnost temeljitog pranja i kupanja te ujutro rano izdašan doručak. Pokrivače, jastuke i sl. priskrbiće učesnici sami.

Za budući svesokolski slet pripremićemo stanove za 10.000 srednjoškolaca, za 32.000 naraštajaca obojeg spola i za preko 100.000 učesnika sleta. Ova nastamba traži izdatke od 2,000.000 Kč, svotu, koja najbolje demonstrira opseg radova. Kao stanovi služe školske prostrani izložbeni lokali, pivnice, gostione i sl. Za nastambu brine se nastambeni otsek, koji broji preko 600 članova.

K. Schwarz,
tajnik pretsedništva i sletskog odbora ČOS:

Što već danas radimo?

Sada radimo na natečaju za sletski plakat sa rokom do 15. marta 1931. g. Za nagrade predviđen je iznos od 10.000 Kč. Dalje raspisali smo natečaj za sletske značke članova, naraštaja i školske dece, isto tako sa rokom do 15. marta 1931. god. Za ove nagrade izdali smo 9750 Kč. Pripremamo izda-

ROSIJA-FONSIER ◆ DRUŠTVO ZA OSIGURANJE I REOSIGURANJE ◆ BEOGRAD

Odgovor čehoslovačkog Sokolstva Scotusu Viatoru

Pretsedništvo ČOS odgovara Scotusu Viatoru povodom njegovog članka u »Lidovim Novinama«.

»Věstnik Sokolski«, zvaničan organ čehoslovačkog Sokolstva, doneo je sa potpisima Sokolstva pismo, upućeno engleskom publicisti Scotusu Viatoru:

»Poštovani gospodine!

U oktobarskim brojevima brnskih »Lidovih Novina« izašao je Vaš rad pod naslovom »Stanje u Jugoslaviji«. Vaš trud za istinom i Vaše velike zasluge za pravilno posmatranje slovenskih stvari čine, da svaki redak, koji polazi iz Vašeg pera, čitamo sa najvećom pažnjom.

U Vašem pisanju naročito smo se zadržali na izlaganjima o »češkim Sokolima« — u drugoj polovini trećega dela Vašega rada, pod kojima mislite na Sokolstvo, udruženo u ČOS. Tu stoji, »da je za žaljenje, što su češki Sokoli postali saučesnici ove promene, umesto da protestuju protiv takvog rušenja velikih ideala«. (Mislimo na raspuštanje svih saveza i udruženja za fizičko vaspitanje i stvaranje nove organizacije Sokola kraljevine Jugoslavije.)

Takvo shvatanje postupka ČOS ne odgovara stvarnosti i slobodni smo da damo sledeća objašnjenja:

Do donošenja zakona o osnivanju Sokola kraljevine Jugoslavije u jugoslovenskoj državi postojao je Jugoslovenski Soko, JSS, hrvatski HSS i jedno srpsko društvo. Deliti sokolske organizacije na narodne, seoske i verske, kao što je to u Vašem članku, nije ispravno. Pored spomenutih sokolskih organizacija, u Jugoslaviji bilo je još katoličkih gimnastičkih društava, koja su se zvali »Orlovi«.

U terminu, koji je određivao zakon od 5. decembra 1929. godine, likvidirao je Hrvatski Sokolski Savez kao i orlovske organizacije. Jugoslovenski Sokolski Savez stupio je u novu organizaciju kao celina rešenjem svoje skupštine od 15. decembra 1930. god. Način, kojim se kod toga vladalo čehoslovačko Sokolstvo, bio je sledeći:

O projektovanim promenama doznali smo iz neodredenih novinarskih vesti. Kada smo zapitali svoje prijatelje, dobili smo odgovor, da se radi o novoj organizaciji, koja bi sokolsko vaspitanje putem zakona skoncentrisala u jedno telo, pri čemu sve dosadašnje gimnastičke organizacije treba da prestanu sa svojim radom.

A već 4. decembra 1929. godine ČOS digla je svoj glas proglasom »da je čehoslovačko Sokolstvo uvereno, da vlada kraljevine Jugoslavije mora imati na umu, kako u Jugoslovenskom Sokolstvu ima odličnog saradnika, naročito baš u težnjama vlade na podizanju i snaženju naroda kao i na podizanju države i da vlada Jugoslavije neće pristupiti nikakvim merama, koje bi Sokolstvo oslabile ili potisnule.«

U međuvremenu ČOS tražila je tačne informacije, a posle donošenja zakona obratila se na tadašnjeg poslanika kraljevine Jugoslavije u Pragu, dr. Anđelinovića, koji je svojim pismom od 13. januara 1930. godine izjavio, »da će nova organizacija biti u skladu sa sokolskim načelima i da će bazirati na starim, oprobanim principima, koje su nam dali Tyrš i Fügner.« Osim toga ČOS poslala je u Jugoslaviju dva svoja izaslanika, da bi se na licu mesta informirali o svima podrobnostima povodom ovih promena.

Bilo nam je jasno, da se novi zakon, što se tiče postupka, kosi sa demokratskim principima u tome, što upravu Saveza imenuje vlada. Ni uprave društava i župa ne biraju se, već ih imenuju više sokolske organizacije.

Čehoslovačko Sokolstvo tada je proglasilo, da je daleko od svake namere da se meša u unutrašnje odnose bratskog jugoslovenskog naroda, ali da stoji neostupno na idealima Tyrša i Fügnera, kako je to za današnju dobu formulirala VII. glavna skupština, i da iščekuje dalji razvoj stvari. Dodalo je, da će biti sretno, ako mu buduća organizacija telesnog vaspitanja u Jugoslaviji omogući, da se na zajedničkim ciljevima nađe rame uz rame sa Sokolom kraljevine Jugoslavije.

Tek kad je izašao Statut Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije (15. februara 1930. godine), koji prema § 11. zakona čini sastavni deo istog zakona i kada je objavljeno naimenovanje savezne uprave, postala je situacija jasnija i prijatnija.

Bio je to član 1, koji glasi, da se ciljevi Sokola kraljevine Jugoslavije postižu sistematskim vaspitanjem tela i duše po Tyrševom sistemu; zatim član 3, kojim se za člana organizacije prima samo onaj građanin, koji priznaje osnovne principe Sokolstva, i čl. 11, koji nalaže društvima, da vrše telesno, moralno i nacionalno vaspitanje po Tyrševom sokolskom sistemu. Ovi članovi bacili su na novu organizaciju novu svetlost.

Da je vlada Jugoslavije imala želju, da se nova organizacija vodi u duhu sokolskom, daje nam garanciju i imenovanje zamenika starešine. Mesto prvog potstarešine dobio je brat E. Gangl, starešina bivšeg Jugoslovenskog Sokolskog Saveza, za drugog potstarešinu došao je brat Paunković, njegov bivši zamenik, na druga dva mesta postavljeni su vredni radnici ranijeg Hrvatskog Sokolskog Saveza. A u starešinstvo Saveza postavljena su braća, za koje znamo da su iskreno odani sokolskoj misli.

Čehoslovačka Obec Sokolska posle svega toga i posle pravca rada, koji je Sokolstvo pokazalo u svojoj novoj organizaciji, smatrala je, da i nov oblik može imati sokolsku sadržinu i da u ovoj organizaciji sokolske težnje mogu postići svoj uspeh.

Čehoslovačka Obec Sokolska svoje poglede o ovoj stvari izrazila je preko dr. Scheinera na skupštini Saveza Slovenskog Sokolstva od 23. marta 1930. godine. Na ovoj skupštini rešavano je o primanju novog Sokolstva kraljevine Jugoslavije u Slovenski Savez. Donešena rezolucija glasi:

»Skupština Slovenskog Sokolstva ukazuje na to, da današnje ustrojstvo Sokola kraljevine Jugoslavije ne odgovara potpuno principima, na kojima bazira naše Sokolstvo, jer ograničava slobodu izbora. Ali smatrajući ovu odredbu kao privremenu, izazvanu današnjim prilikama u Jugoslaviji, prima Savez Sokola kraljevine Jugoslavije za člana Saveza Slovenskog Sokolstva, jer ono, prema svome Statutu, ima da vrši telesno i moralno vaspitanje svoga naroda u duhu Tyrševom.«

Sokolske vode jugoslovenske, koji stoje na čelu današnjeg Saveza, uspele su, da rad nove organizacije odgovara potpuno sokolskim principima. O tome bismo mogli nabrojiti čitav niz značajnih epizoda. Vode Sokolstva Jugoslavije imali su oslona i kod Čehoslovačke Obce Sokolske, koja je proglasila, da će svoj sud izreći tek onda, kad se upozna sa duhom, kojim će se voditi ova organizacija.

Na svaki način da ćete priznati, da bi bilo nepravedno mišljenje, da su »češki Sokoli sukrivci ove promene, umesto da protestvuju protivu takvog rušenja velikih ideala«.

Sokolski rad, koji vrši nova organizacija u Jugoslaviji i njeni lepi uspesi potvrđuju ispravnost postupka Čehoslovačkog Sokolstva, koje je — pored poznatih ograda — dalo punu veru poznatim sokolskim radnicima.

Reči »čini se«, kojima počinje pasus, na koji reagiramo, daje nam slutiti, da sami niste potpuno uvereni, da li su Vaše informacije u tom pogledu pravilne i potpune. Stoga, a i iz poštovanja prema Vama, koje zahvalno delimo s celim našim narodom, napisali smo ove retke, koji će Vam jasno pokazati, kako se je ČOS u toj situaciji ponašala. Stojimo Vam na usluzi i u svemu daljnjem, što ćete o toj stvari saznati i žalimo, što nismo pred otštampanjem Vašeg članka imali prilike dati Vam potanje informacije i pružiti dokumente, koje danas iznosimo.

Punim poštovanjem

Pretsedništvo Čehoslovačke Obce Sokolske:

Frant. Mašek, s. r.,
uredujući zamenik starešine.

J. U. dr. Jaroslav Urban, s. r.,
tajnik.

Vincenc Stěpánek, s. r.,
referent.

(Nastavak sa 1. str.)

nje prve serije sletskih razglednica. To će biti portreti Tyrša. 30. novembra 1930. god. istekao je rok natečaja za sletske uspomene, a u decembru sastao se je jury za pregled priposlanih nacrta. Za slet dobili smo stadion na Strahorskom platou. Sa naročitom brigom radimo na propagandi budućeg sleta. Mi ćemo nastojati da za budući slet pobudimo najviši interes kako u unutrašnjosti, tako i u inostranstvu. U najbližoj budućnosti rasposlaćemo pretsletski plakat, da već sada uzbudimo pozornost za priredbe 1932. god. Za informaciju inostrancima izdaćemo o Sokolstvu brošuru na francuskom, engleskom i nemačkom jeziku. Po potrebi organiziramo novinarsku službu, da informacije o sletskim pripremama dopru u sve slojeve našeg naroda. Dao sam inicijativu za sletsku štednju. Svaki član sokolske organizacije mora da plati 10 Kč sletskog poreza i, pored toga, mora da snosi sve troškove za put, prehranu itd.

M. U. Dr. Stan. Bukovský,
pretsednik lekarskog otseka ČOS
i sletskog odbora:

Lekari na okup!

Principi za rešavanje zdravstvenih problema budućeg sleta ukratko sledeći su:

Zdravlje je preduslov telesne svežosti i snage i samo zdrav individuum može da pojača telesni napor. Zato već odmah u početku sletskih priprema zdravstveno stanje vežbača iziskuje lekarski pregled. I veličina i kvantum traženih napora, kao i obzir na razlike u starosti traže marljivu saradnju sa sokolskim lekarskim stručnjacima. Samo po sebi se razume, da ćemo pružati svaku pomoć kod nezgoda i bolesti prilikom transporta masa na slet.

Lekarski otsek ČOS hoće i sa naučnog gledišta da obogati današnja iskustva na polju fiziologije vežaba. Nezgodama kod vežbanja biće posvećena povećana pažnja tako, da se lekarova pomoć neće ograničiti samo na najnužniju pomoć, već će se u svim slučajevima brižljivo pretražiti, što je bilo uzrok nezgode i kako je do nezgode uopšte došlo.

Dr. K. Šauer,
pretsednik sletskog izložbenog otseka:

Što sprema izložba?

Izložba i sletski sajam uzoraka stajati će u časnom redu sa drugim sletskim priredbama. Zauzimaće celu industrijsku palatu na starom izložbenom prostoru. Srednji trakt palate posvetiće se osnivaču sokolskog telovežbačkog sistema, dr. Miroslavu Tyršu i Čehoslovačkoj Obci Sokolskoj. Neće se odnositi to samo na uspomene, koje su usko povezane za Tyrševu ličnost, već i na druge mnogobrojne istorijske, plastičke i statističke dokaze, koji će dokumentovati postanak, veličinu, porast i razmah Sokolstva. Na ovoj izložbi učestvovaće sve sokolske župe i doprineti dokaze svog razmaha i individualnog postanka.

Desno krilo industrijske palate služiće umetničkoj izložbi, koja treba da prikaže uticaj Tyrša — estete na likovnu umetnost njegove i današnje dobe. Levo krilo rezervirano je za sletski sajam uzoraka, odnosno za zabavišta.

M. Provazníková,
podnačelnica ČOS:

Svesokolski slet i sport

Tyršev svesokolski slet prikazaće javnosti današnju telesno vaspitnu praksu Sokolstva u njenom celom opsegu; mora dakle prepustiti dovoljno prostora sportskim telesnim vežbama, koje pretstavljaju njihove osnovne kompenente. Nekoje od tih sportskih disciplina bile su zastupane već u prijašnim sleitskim takmičenjima: laka atletika, igre, plivanje i skok u vodu, skijanje i skok na skijama. Ovoga puta pridružiće se tim disciplinama još takmičenja u klizanju i veslanju. Takmičenja biće organizirana tako, da će se prikazati mnogostranost sokolskog telesnog uzgoja i u raznim sportskim disciplinama i putem brojeva Sokola i Sokolica koji učestvuju dokumentirati njihovu raširenost u sokolskim redovima. Što se tiče drugih sportova, na programu biće i vodne igre, kombinacijska takmičenja i t. d.

Anton Krejči,
pretsednik prosvetnog odbora ČOS:

Prosvetni rad Sokolstva

Već time, što se IX. svesokolski slet prireduje u spomen 100godišnjice rodenja dr. M. Tyrša, osnivača Sokolstva, nametnuta je prosvetna zadaća: brinuti se za što dublje poznavanje Tyrševog dela. Zbog toga se je i tako intenzivno radilo na potpunom izdanju Tyrševih sabranih dela, od kojih je prvi svezak skoro već izišao. Pored toga, biće raspisan natečaj za najbolji lutkarski ili pozorišni komad, odnosno pevački ili orkestralni koncerat. Dela pobedioca izvodiće se javno prilikom sletskih svečanosti.

Ing. M. Petrů,
pretsednik građevinskog otseka ČOS i sletskog odbora.

Građa za svesokolski slet

Buduće zadaće sletskog građevinskog odbora možemo podeliti u dve skupine: u prvoj je priprema terena na Strahovskim lomima, u drugoj priprema projekata i izdavanje sviju sa gradnjom stadiona skopčanih radova. Treba istaknuti, da su Strahovski lomi definitivno izabrani za priređivanje velikih telovežbačkih i telesnovaspitnih priredaba. Sa velikim zadovoljstvom može se konstatirati, da će ovako uređeni teren služiti i dnevnoj potrebi telesnog vaspitanja, bilo to putem sporta ili putem telovežbe.

Ovu činjenicu potvrdio je pre kratkog vremena raspisani natečaj za projekat za definitivno uređenje Strahovskog terena, a koji je raspisalo ministarstvo za javne radove. Prvom nagradom nagradeni nacrt arhitekta Dryáka ne samo da zadovoljava natečajni program sa svim njegovim subtilijama za čitav niz raznih sportskih grana, već dava slobodu i mogućnost da se Strahovski teren može upotrebljavati i za priredivanje sletova u neograničenom opsegu. Današnja besposlenost i pripreme za svesokolski slet prinuđuju nas, da ovu priliku iskoristimo za definitivno uređenje Strahovskog terena, barem u nekim delovima. Tako bi se mogao n. pr. sportski stadion definitivno urediti i to i sa izdašnom finansijskom pomoću od naše strane.

Paralelno s tom skupinom radova ide i druga: izrada projekta za sletsku arenu, odgovarujući prostor za nastup, garderobe, umivaonice, ambulante i t. d. i to tako, da bi se projekat mogao već ove jeseni realizirati.

M. K—ć:

Sokolski znakovi

Poznato Tyrševo geslo »Ni koristi ni slave« obeležava nenaplativost sokolskog rada i sočan je izraz sokolske nesebičnosti. Sokolstvo radi toga sa zahvalom otklanja svako priznanje za svoj rad i smatra za najviše i najlepše odlikovanje, koje može da diči slovenske grudi, sokolski znak — znak, koji označuje pripadnost jednoj od najvećih, a takoder i najplemenitijih slovenskih organizacija — Sokolstvu.

Soko kraljevine Jugoslavije ima — kao što je poznato — dva znaka: naraštajski i članski; ovaj poslednji ima u zajednici sa ostalim slovenskim Sokolstvom. Izgled njihov pak nije od potrebe opisivati, ali biti će ipak od koristi, pozabavimo li se njihovim simboličnim značenjem i ako vidimo, da su — ne da bi njihovi autori homitice to učinili — oni u svojoj unutrašnjoj vezi.

Naraštajski znak sa pticom-sokolom u poletu i naraštajcem u odručenju simbolizira pre svega glavnu zadaću Sokolstva — telesni uzgoj. Niko od omladine ne može pripadati sokolskom naraštaju, a da nebi vežbao. Izvan vežbaonice, odnosno vežbališta, nema Sokolića. Telovežba je neizostavni preduslov da omladina obojeg spola može pripadati Sokolstvu. Ipak telovežba sama sebi nije cilj — to prikazuje leteća soko-ptica, koja drži raširena krila preko leđa naraštajca. Soko naime čuva svoj naraštaj od pogibelji, koje mu prete u telesnom i duševnom obziru, naročito u doba njegovog razvitka i već do dozorivosti razvijenog puberteta. Ujedno ga diže u visine — soko-ptica ne stoji na zemlji, već je u poletu! — prema uzvišenom cilju Sokolstva, uzdižući mu sokolske vrline.

Članski znak pak simbolizuje Sokola kao ono, što je Sokolstvo iz svojega pripadnika napravilo — kamo je leteći soko naraštajca priveo: postavio je odraslog Sokola pred slovensku lipu — u rukama je Sokola-borca mač, a soko-ptica popela mu se nad glavu i čuva mu je sa svojim krilima, čuva od neprijatelja s desna i s leva, koji bi pokušali da ga kukavički napadnu sa strane ili iza čak iza leđa, jer nemaju hrabrosti da Sokolu pogledaju u oči. Kome lik Sokola-borca ne može da dovoljno prikaže što mu je cilj, to mu izričito kaže čehoslovački sokolski znak sa svojim napisom: »Na straž!«. Na straži, dakle, stoji Soko, ne samo vežbač, nego svaki član i svaka članica, time pojedinac takoder organizacija kao celina. A što straži Sokolstvo? Pre svega slovensku lipu — političku i nacionalnu slobodu u prvom redu naravno svoga, a zatim pak svih slovenskih naroda. Ali ne samo političku i narodnu slobodu, već takoder i duševnu slobodu prema načelu: »Pojedinac ništa — celina sve«. Opet najpre u kolektivnom smislu da bi po tome slovenski rod postigao što veću izobrazbu i (pored telesne takoder) duševni uzgoj (prosvetni rad u Sokolstvu), a u koliko bi bilo moguće potpunoma, jer visoko naobražen čovek, koji etički visoko stoji, kao čovek slobodan je; a čim više ima tako slobodnih pojedinaca, tim slobodniji je narod kao kolektiv. Ali ne samo da u kolektivnom smislu stoji Sokolstvo na straži, već po svojoj vaspitnoj metodi želi da postigne, da bi svaki njegov pripadnik i kao pajedinac bio na straži pred napadajima svojih strasti i nagona. I za to ga usposobljuje naravno najviše telovežba (mač ju simbolizuje, jer je mačevanje jedna od grana sokolsko telesnog uzgoja).

Kad dakle promotrimo — kako smo to gore učinili — simboličko značenje naših znakova, onda tek upoznajemo njihovu pravu vrednost, onda postajemo tek svesni, da je pravo nošenja sokolske značke za Slovena uistinu najveće odličje. Zato pak čuvajmo se u svakoj prilici, da ne obesčastimo značku — sokolsku svetinju!

»Sokolski Glasnik«, koji od 1. januara 1931. izlazi jedamput nedeljno i to četvrtkom, stoji u godišnjoj pretplati kao i do sada Din 50 (a ne Din 60, kako je to pre bilo objavljeno). Mesečna cena srazmerno. Uprava.

Pozdravi Savezu SKJ

Nevesinje. Sa svoje četvrte godišnje skupštine Sokoli čete Kifino selo šalju vam tople bratske pozdrave.

Odbor.

Sušak. Slaveći dvadesetipetu godišnjicu opstanka našega prednjačkog zbora kao i tridesetu godišnjicu sokolskog delovanja brata dra. Janka Bedekovića, svojega bivšeg učitelja, pozdravljamo vas sa bratskim: Zdravo! — **Sokolsko društvo Sušak-Rijeka.**

Hvar. Sa glavne skupštine pozdravljamo bratski Savez molbom, da podastre pred Njegovim Veličanstvom izraze naše najdublje zahvalnosti i podaničke vernosti i odanosti. — **Sokolsko društvo.**

Kreka. Sokolska četa u Sušini sa svoje prve redovne godišnje skupštine pozdravlja bratski Savez sa željom, da sokolska misao preplavi sva sela dične naše otadžbine. — **Mato Pavlović**, starešina.

Raka. Ob priliki ustanovitve Sokolskega društva sokolski Zravo!

Bjelovar. Bratskom sokolskom Savezu čestita Novu godinu 1931. Zdravo! — Sokolsko društvo, starešina dr. **Sondić.**

Vel. Bečkerek. Sokoli župe Veliki Bečkerek okupljeni na proslavi godišnjice župe pozdravljaju bratski Savez sa iskrenim sokolskim Zdravo! — **Nikola Beslić**, starešina, **Aleksander Jovanović**, tajnik.

Marija Bistrica. Sa prvog sokolskog zborovanja prigodom osnutka Sokolskog društva u Mariji Bistrici šaljemo sokolski Zdravo! — Za privremeni odbor **Stjepan Muhek.**

Švrljig. Sa redovne godišnje skupštine Sokoli Švrljiga sa novom upravom pozdravljaju bratski Savez. Zdravo! — Starešina **Mitić.**

Vranje. Sa svoje prve glavne skupštine članovi Sokolskog društva Vranje šalju pozdrave i zavetuju se, da će uvek ostati verni uzvišenim idealima Sokolstva. Zdravo! — Starešina **Zekavšić.**

Vel. Bečkerek. Sa glavne skupštine Sokolskog društva matice u Velikom Bečkereku pozdravljamo bratsko starešinstvo zavetujući se, da ćemo i dalje požrtvovno raditi na svetloj sokolskoj ideji. Zdravo! — Tajnik **Zeberan**, starešina **Stanojević.**

Karlovac. Sa upriličenog sastanka Sokolske župe Karlovac šalju svi starešine i tajnici svom saveznom starešini Njegovom Visočanstvu kraljeviću Petru sokolski Zdravo!

Banja Luka. Sa prve redovne godišnje skupštine šaljemo bratskom Savezu svoje pozdrave. Da živi Njegovo Visočanstvo kraljević Petar, starešina Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije! Zdravo! — **Sokolsko društvo Banja Luka.**

Milna. Okupljeni na glavnoj godišnjoj skupštini pozdravljamo svog ljubljenog starešinu i celo starešinstvo. Zdravo! — **Sokolsko društvo Milna.**

Karlovac. Prigodom zaključka župskog tečaja Sokolske župe Karlovac, šalju polaznici svojem saveznom starešini Njegovom Visočanstvu kraljeviću Petru i bratskoj saveznoj upravi sokolski Zdravo!

IZ SAVEZA SKJ

Sednica uprave Saveza

Prema zaključku XXIII. sednice izvršnog odbora Saveza od 17. decembra 1930. sazivam sednicu uprave Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije za nedelju, 8. februara 1931. god., u prostorijama Saveza, Beograd, Terazije 7/II.

Početak u 9 časova pre podne.

Dnevni red u smislu člana 18. Statuta o organizaciji i poslovanju Sokola kraljevine Jugoslavije.

Raspravljaće se i zaključivati na osnovu izveštaja i predloga, koje će podneti referenti načelništva, prosvetnog odbora i pojedinih otseka te na osnovu predloga župa (tačka 14.).

Predlozi moraju izvršnom odboru biti dostavljeni do 1. februara o. g. sa oznakom: »Predlog župe.... za sednicu uprave Saveza.« Predloge, koji bi došli posle tog termina, neće se moći uzeti u obzir.

Kod tih predloga neka se ima u vidu tačka 15. i 16. pomenutog člana 18 Statuta.

Na sednicu pozivaju se svi članovi i članice uprave te njihovi zamenici, od revizora samo onaj brat, koga izabere rivizioni odbor da sednici podnese izveštaj revizora.

Vozne karte, u smislu pravilnika o povlasticama, za put u Beograd i natrag primiće se pravovremeno.

Zbog opsežnosti raspravnih predmeta biće možda potrebno, da se sednica nastavi i 9. februara. Braća i sestre neka se pobrinu sami i priskrbe potrebno osustvo. Ko ne može da iz bilo kojeg razloga sednici učestvuje, neka se ispriča.

Zdravo!

I. zam. starešine:
G a n g l.

Svim bratskim župama!

U smislu člana 24. i 28. Statuta o organizaciji i poslovanju Sokola kraljevine Jugoslavije te člana 12. župskih pravila, dužne su sve bratske župe, da u toku meseca februara održe svoje glavne godišnje skupštine prema dnevnom redu, kako to propisuje član 14. pomenutog pravilnika.

Overovljeni prepis zapisnika o glavnoj godišnjoj skupštini treba poslati osam dana posle održane skupštine Savezu. Za izveštaj u »Sokolskom Glasniku« treba da se pobrine br. župski novinar.

Svaku glavnu skupštinu mora se tri dana pre prijaviti nadležnoj političkoj (policijskoj) vlasti. Također mora se javiti četrnaest dana pre i Savezu, kako bi bilo moguće, da se na glavnu skupštinu izašalje eventualno i delegat Saveza.

Na rad za našu štampu!

Sve bratske župe i sva bratska društva i čete pozivamo, neka odmah sada na početku nove godine razviju najintenzivniji rad na širenju naših sokolskih listova: »Sokolskog Glasnika«, »Sokola«, »Sokolića« i »Naše Radosti«. Svaki dosadanji pretplatnik pojedinih ovih listova neka pridobije barem po jednog novog pretplatnika, da bi tako mogli povisiti nakladu svim našim listovima, a time ujedno podignuti ih tehnički i sadržajno. Naša štampa naše je oružje i naša snaga i moć. Budimo svesni toga i radimo na tome!

O našoj volji i o našem radu zavisi uspeh naših listova, dok nerad i nemar upropaštuje sve.

Sednica načelništva i uprave Saveza Slovenskog Sokolstva

Dne 10. februara o. g. održaće se u Pragu sednica načelništva Saveza Slovenskog Sokolstva, kojoj će učestvovati i načelnik Saveza brat B a j ž e l j i načelnica Saveza sestra S k a l a r j e v a. Narednog dana održaće se i sednica upravnog odbora ovog Saveza, kojoj će učestvovati I. zam. starešine našega Saveza brat G a n g l.

Iz uredništva

Prvi broj »S o k o l s k e P r o s v e t e«, kao prilog »Sokolskog Glasnika«. izići će u narednom broju našeg lista od 15. o. m.

Radi preopsežnih izveštaja iz župa i društava, naročito o proslavama 1. decembra (o priredbama, koje su obavezne za celu teritoriju Saveza, moraju župe da izveštaje o ovima iz svojih društava šalju uredništvu u sumarnom i kratkom prikazu, inače je to nemoguće odjednom otštampati, a da se pri tome ne gubi i sama aktuelnost) morali smo ostale vesti iz župa i društava da izostavimo, a što ćemo doneti u narednim brojevima. Braću župske i društvene izvestioce molimo, da nam svoje izveštaje šalju na vreme, o d m a h iza održane priredbe, i to k r a t k o, j e z g r o v i t o i č i t k o p i s a n o, a uvek sa o z n a k o m ž u p e, kojoj društvo odnosno četa pripada. Sve rukopise treba slati izravno uredništvu lista.

KRONIKA

† Maršal Joffre

pobednik sa Marne.

Dne 3. januara umro je u Parizu u 79. godini života maršal Joffre, vrhovni komandant francuske armije u početku svetskog rata, pobednik u bitci na Marni.

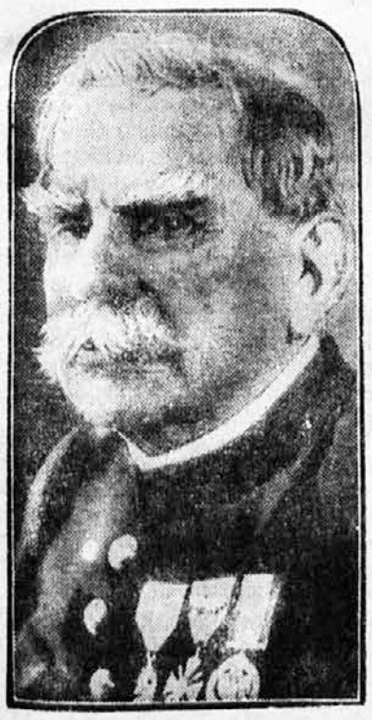

† Maršal Joffre

Maršal Joffre spada u red one trojice velikih vojnika Francuske, koji su oličavali veličinu, sjaj i snagu francuskog oružja u velikom svetskom ratu. To su tri francuska velikana — Foch, Joffre i Petaine, maršali Francuske, koji su u doba, kada je sudbina Francuske bila stavljena na kocku, svojim sjajnim pobedama na ratnim poljanama, odlučili ispad svetskog rata u korist svoje otadžbine i njenih saveznika.

Josip, Cezar Joffre, maršal Francuske, rodio se 12. januara 1852. godine u malom mestancu Rivesaltes, u istočnim Pirenejima na granici Francuske i Španije. Poreklom je španske plemićske porodice, kojemu je ded iz političkih razloga predbegao u Francusku. Otac maršalov bio je neznatni ratar, imao je jedanaestero dece. Osnovnu i srednju školu završio je Joffre u Perpignanu i poradi darovitosti bio je kasnije poslan na politehničke nauke u Pariz. U ratu od 1870. do 1871. učestvovao je kao pionirski potporučnik u odbrani Pariza. Kasnije, po završenom ratu i dokončanim naucima, stupio je u vojnu inženjersku službu te je najveće vreme proveo u kolonijama. 1901. g. imenovan je brigadnim generalom na otoku Madagaskaru, kasnije kao komandant brigade u Vincennesu. 1906. godine promaknut je za divizijskog generala i imenovan komandantom šeste pariške divizije, a od 1908. g. zapoveda armijskim korpusom u Amiensu. 1911. godine imenovan je šefom generalnog štaba. Odmah, kad je buknuo svetski rat, postaje generalisim francuske vojske. Maršalski štap podeljen mu je 1916. godine, kad je na njegovo mesto generalisima francuske vojske postavljen maršal Nivelle. Početkom 1917. g. putuje u poverenoj mu misiji u Udružene Države Amerike, gde je propagovao izašiljanje američke vojske na francuski front. Ova njegova misija bila je okrunjena najvećim uspehom i baš njemu pada veliki udeo u zaslugu, što je pridobio najviše američke političke krugove da Amerika stupi u rat na stranu Francuske. Docnije odilazio je u specijalnoj misiji u Španiju i u Rumuniju, a nakon toga povukao se je potpuno u privatni život, živeći na svojem dobru u Louvenciennesu. Otada nije uopšte uzimao učešća u javnom životu ni u svečanostima, osim, kadą mu je u znak zahvalnosti 21. jula prošle godine podignut spomenik u Chantillyu. U znak blagodarnosti nacije, primljen je od Francuske Akademije u kolo četrdesetorice besmrtnika.

Princ i princeza Takamatsu u Beogradu

Ovih dana doputovao je u Beograd sa svojom pratnjom japanski princ Takamatsu, treći brat japanskog cara Hirošita sa svojom suprugom princezom Kikuko. Visoki gosti dočekani su na stanici od Nj. Vis. kneza Pavla i Nj. Vis. kneginje Olge i od ostalih odličnika.

Princevski par, koji se na svom bračnom putovanju nalazi skoro punu godinu dana, zadržao se je u našoj prestonici nekoliko dana i razgledao važnije znamenitosti i institucije. Posetili su i grob Neznanog Junaka na Avali i grob Kralja Petra u Topoli, gde su položili vence. Za svog boravka u našoj prestonici, princevski par bio je gost Nj. Vel. Kralja Aleksandra.

Princezu Kikuko smatraju u Japanu najlepšom ženom »zemlje sunca«. Dne 5. o. m. otputovali su iz Beograda za Bukurešt.

Madžarske škole u Slovačkoj i čsl. škole u Madžarskoj

U Čehoslovačkoj republici imaju Madžari sedam realnih gimnazija, jednu realku, jednu klasičnu gimnaziju, dve učiteljske škole, dve trgovačke akademije, pet trgovačkih škola, jednu obrtnu školu i 800 osnovnih, odnosno građanskih škola. Slovaci u Madžarskoj nemaju ni j e d n e škole i više od 40 000 čsl. dece nalazi se tako bez mogućnosti školovanja u materinskom jeziku. Prema zakonu, koji su Madžari izdali g. 1922., trebalo bi da ima 148 000 Čehoslovaka 100 slovačkih osnovnih škola, jednu srednju školu, dve građanske, tri gospodarske i slovački jezik trebao bi da se predaje na 2 učiteljske škole.

Nemačko turnerstvo

U Nemačkoj je bilo god. 1930. ukupno 12.764 telovežbačkih (turnerskih) društava sa 1 609.963 pripadnika, t. j. 99 društava i 8829 pripadnika manje nego god. 1929. Centralna turnerska biblioteka, koja se nalazi u Berlinu u turnerskom domu, broji 14 599 svezaka.

KNJIGE I LISTOVI

GIMNASTIKA
LIST ZA TJELESNU KULTURU.

Brat Milan J. J a n k o v i ć, načelnik župe Zagreb, (Gajeva 51/I), pokazuje mnogo odvažnosti, da na svoj trošak već od godine 1929. izdaje »Gimnastiku, list za tjelesnu kulturu«. Ta odvažnost ima svoj izvor u oduševljenju za stvar i u stručnom znanju, koje se očigledno ispoljava na svakoj stranici ovoga lista. U njemu ima vrlo aktuelnih članaka, koji će dobro poslužiti svakome, koji se bavi sa telesnom kulturom; ovde imam u misli nastavnike gimnastike po svim školama, a i sve načelnike i prednjake po našim župama i društvima. Što ovu reviju čini osobito praktičkom za svakoga našeg tehničara to su njezini prilozi: takstovi, slike i muzičke pratnje različitih vežbi. Time je otstranjen manjak u našoj stručnoj literaturi ove vrsti i svi oni, kojima je »Gimanstika« namenjena, moraju biti bratu Jankoviću zahvalni, da im svojim listom daje dovoljno građe za življi rad u vežbaonici. Na njima je sada, da agilni sokolski radnik može nastaviti svoj rad.

eg.

SOKOL AMERICKÝ.

Vesnik Američke Obce Sokolske donaša u osmom broju svog 52. godišnjaka više zanimljivih članaka o Sokolstvu u Americi. Kako vidimo iz lista, češko se Sokolstvo u Americi marljivo sprema za IX. svesokolski slet u Pragu god. 1932.

IZVEŠTAJ O RADU
Sokolskog društva Subotica za god. 1930.

Sokolsko društvo Subotica izdalo je izveštaj o svom radu za god. 1930. Izveštaj ima sledeću sadržinu: 1. Osnivanje Sokolskog društva Subotica, 2. Program rada od 28. II. 1930. god., 3. Rad društva do sleta, 4. Rad društva posle sleta, 5. Značajni momenti u radu društva. Slede izveštaji vaspitno tehničkog, prosvetnog i organizatornog rada. Na kraju pridodan je spisak društvenih pripadnika.

U knjižici, koja ima 66 (+ XXII.) strane, ima više tabela, koje razvidno predočuju rad društva. Po svemu tome se vidi, da je uprava i tehničko vodstvo ovog vrlo agilnog društva u dobrim rukama.

*

Letno poročilo »Ljubljanskega Sokola« 1930. Ova brošura objavljuje pregled rada matičnog društva jugoslovenskog Sokolstva, koje broji krajem 1930. godine 2074 pripadnika (1184 članova, 379 članica, 235 naraštaja i 272 dece.) Sigurno je ovo društvo u Savezu SKJ najjače.

»Dobrovoljački Glasnik«, organ Saveza ratnih dobrovoljaca kraljevine Jugoslavije, Beograd. Broj 11. i 12. za god. 1930. i br. 1. za god. 1931., sa veoma biranim i korisnim gradivom. Ilustrovan. Godišnja pretplata Din 40, pojedini broj Din 4.

»Mornar«, poučni i zabavni list za pomorski svet, Sušak, br. 1. za 1931. g. Ovaj lepo uredivani mesečnik sa poučnim i korisnim gradivom najlepše preporučamo. Godišnja pretplata Din 48, pojedini broj Din 4.

»Prosveta«, list za zabavu, pouku i prosvećivanje. Sarajevo, br. 1. za god. 1931. donaša mnogo zanimivog i poučnog gradiva. Godišnja pretplata Din 60, pojedini broj Din 5.

»Zastava«, pod uredništvom dr. Oskara Tartaglie izlazi u Splitu svakog utorka i petka. Godišnja pretplata Din 180, mesečno srazmerno.

IZ ŽUPA I DRUŠTAVA

Župa Cetinje

SOKOLSKO DRUŠTVO TIVAT.

Sokolsko društvo Tivat proslavilo je svoj sokolski praznik 1. decembra na dostojan način.

Uoči praznika upriličila se je u mestu uzduž čitave obale i po brdima vrlo lepa iluminacija. Sokoli i ostalo građanstvo, na čelu mesne glazbe, priredili su povorku sa bakljama i bacanjem vatrometa, pevajući nacionalne pesme i kličući Kralju i Jugoslaviji.

Na Sokolski praznik otslužio je blagodarenje mesni župnik Don. Gracija Vujović u župnoj crkvi, gde su bili Sokoli u odorama sa ostalim članstvom, pretstavnici oficirskog kora mornarice, državnih nadleštva i veliki broj pučanstva, te odred mornara pod oružjem.

Nakon toga održala se je u »Domu Jadranske Straže« svečana sednica, kojoj je pretsedao starešina brat Stojanović. Nakon pozdrava upućenog Nj. Vel. Kralju i starešini Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije, održao je predavanje o Jugoslovenstvu brat Milošević iz Kotora, koji je za tu svrhu došao u Tivat. Nakon toga se je pročitao pozdravni brzojav bana Zetske banovine i njemu upućena brzojavna zahvalnost, a posle svega, položen je zavet članstva i unešena u knjigu imena onih, koji su položili zavet. Svečanoj sednici prisustvovali su zastupnik komandanta mesta por. b. b. g. Ivo Bakotić i općinski načelnik g. Antun Vuksanović, te pretstavnici državnih nadleštva i ostalih institucija.

Naveče je održana akademija, koju je otvorio starešina brat Stojanović sa pozdravnim govorom i kratkim prikazom istorije Sokolstva. Nakon toga održano je više vrlo lepih deklamacija i nekoliko vežaba pomladka i naraštajaca. Akademiji je prisustvovao veći broj viših i nižih oficira mornarice u paradnom odelu. Nakon akademije, razvila se igranka uz mesnu glazbu »Prosvetnog društva« te lepo animirana veselica.

Župa Maribor

SEDNICA ZBORA DRUŠTVENIH NAČELNIKA.

Dne 14. decembra 1930. održana je sednica zbora društvenih načelnika. Broj prisutnih — bilo ih je 105 iz 64 društva — pokazao je, kako je silan zamah zauzelo Sokolstvo u našim krajevima, i kakovo zanimanje vlada za taj narodni pokret, pre svega među našim seljačkim narodom. Prema dnevnom redu, referisao je župski načelnik brat Mačus o radu, koji je izvršen ove godine; spomenuo je dva delomična župska sleta, u Rušama i Murskoj Soboti, utakmice u odbojci (v oleyball — prvak društvo Maribor matica) i župski prednjački tečaj, koji se vršio za vreme velikog školskog odmora i koji su posećivala 63 člana. Tečaj kao i oba sleta uspeli su u svakom pogledu dobro. Program za 1931. godinu koji je, po odluci zbora župskih načelnika, obavezan za sva društva, dosta je opširan i sadržava sledeće: Župske utakmice u dvoje na dvema spravama (karike i konj), utakmice u prostim vežbama i u lakoj atletici; kao pretpriprava za to, moraju biti prethodno izvršene utakmice u pojedinim društvima ili okruzima. Ocenivanje i propisi za laku atletiku važe otsada isti, kao i za JLAS, odnosno za njegov međunarodni Savez (naročito je važno radi uređenja letnjih vežbališta). Nadalje, neka društva osnuju skijaške otseke ili neka imenuju referente. Neka se izvode obavezni pešački izleti po okružjima. Društva neka gaje također obavezno plivanje. Utakmice u odbojci obavezne su za buduću godinu i vršit će se na isti način kao i ove godine. Župske priredbe: župski slet, zajedno sa gore spomenutim utakmicama, 28. i 29. juna u Mariboru, skijaški tečaj meseca januara ili februara (u pogodnim prilikama već za vreme ovogodišnjeg božićnog raspusta), četrnaestdnevni župski tečaj za seoske čete i za provincijalna društva u Ptuju — troškovi za osobu isnosiće 250 do 300 Din — i napokon šestmesečna savezna prednjačka škola koja počinje početkom januara i u koju će svaka župa poslati po dva učitelja.

Župska načelnica sestra Mačusova podvukla je u svojem izveštaju, da za ženske odele odnosno budućeg rada važi isto, što i za muške, i preporučila je, da članice nabave propisano vežbačko odelo i da već sada počnu misliti o svečanim nošnjama koje će trebati 1932. godine na svesokolskom sletu u Pragu. Budući da je broj sokolskih jedinica u župi dosada već narasao od 32 na 87, preurediće se podela na okružja, i to ovako: 1. Koruško okružje (okr. načelnik br. Veljak, načelnica s. Veljakova), 2. Dravinjsko (br. Hmeljak, s. Križmanova), 3. Ptujsko (br. Komac, s. Hinterlechnerjeva), 4. Čakovačko (br. Iskra), 5. Varaždinsko (br. dr. Šantl), 6. Mursko (br. Lubej, s. Grudnova), 7. Prekomursko (br. Bračko), 8. Mariborsko (br. Ferš, s. Pipanova), 9. Slovenjegoriško (br. Polič).

Kod eventualija, referisao je brat Hvalenc da imamo u župi 126 starijih vežbača, koji će na župskom sletu nastupiti sa posebnim vežbama sa kopljima. Primljen je predlog brata Hočevara, da društva osnuju posebne stalne omladinske otseke, koji bi se, pre svega, brinuli za odgoj dece i naraštaja. Župa je u tu svrhu izdala knjižicu »Odgoj mladeži« (Vzgoja mladine), sem toga, za tu granu sa savetima i predavanjima stoji na raspolaganje također brat Lavrenčič. Dulju debatu izazvao je predlog brata Hočevara da se sledeće godine ne dozvoli osnivanje društava za vreme od 1. februara pa do konca društvenih nastupa. Uzevši u obzir sve okolnosti, zbor je došao do ubeđenja, da nije zgodno ometati Sokolstvo u njegovom zamahu, ali da se dobro prouče svi uslovi, pre nego što se osnuje kakova nova jedinica: ako nema dovoljne podloge za društvo, neka se osnuje četa, iz koje onda još uvek može nastati društvo.

Tok sednice bio je miran, stvaran, u pravom sokolskom duhu. Ozbiljnost, s kojom su se raspravljala sva pitanja, dokaz je da se sokolski pokret shvaća potpuno pravilno; dokaz je i za to, koliko je dobre volje kod našega naroda na selu, pre svega kod omladine, koja želi da bude učesnik sokolskog odgoja. Zadaća je sada viših faktora, naročito župskog načelstva i okružnih načelnika, da potraže put i sretstva, kako bi se zadovoljili veliki zahtevi, koje na njih stavlja sokolski pokret.

MARIBORSKO SOKOLSKO OKROŽJE.

Sestanek društvenih prosvetarjev (matrikarjev) mariborskega sokolskega okrožja se bo vršil v nedeljo, dne 11. januarja, v župni pisarni v Narodnem domu. Pozivamo vsa društva, da se sigurno udeleže, ker se bodo razdelile tiskovine ter dala pojasnila, kako voditi vse statistično, matrično delo v društvih. Zdravo! — **Okrožni prosvetar.**

PREDNJAŠKI TEČAJ.

Mariborska sokolska župa bo priredila v dneh od 3. do vključno 16. februarja 14dnevni župni prednjaški tečaj v Ptuju. Tečaj je namenjen pred-

vsem podeželskim društvom in sokolskim četam, katerih število je v preteklem letu zelo narastlo. Saj je štela župa v začetku leta 1930. le 30 društev, ob koncu leta pa 66 društev in 18 sokolskih čet.

Prenočišča bodo za tečajnike in tečajnice brezplačna. Celodnevna prehrana je preračunjena na ca. 300 Din za vso dobo. Prijave sprejema vodstvo župnega prednjaškega tečaja v Ptuju do 20. januarja t. l. Za one, ki reflektirajo za to dobo na dopust, poteče rok prijave že 8. januarja, da jim more župa pravočasno preskrbeti 14-dnevno odsotnost. Vsa ostala navodila prejme vsak prijavljenec(ka) pravočasno.

Ker je tečaj namenjen predvsem novoustanovljenim društvom in sokolskim četam ter bo nudil snov predvsem za ta društva, upamo, da bo vsako društvo v Sokolski župi Maribor izrabilo to ugodno priliko in se tečaja najmanj po enem članu in članici udeležilo.

SOKOLSKO DRUŠTVO VARAŽDIN.

Praznik ujedinjenja proslavilo je Sokolsko društvo Varaždin na naročito svečan način. Prvslava je izvršena na dva dana. Dne 30. novembra 1930. popodne održana je svečana sokolska sednica, koju je otvorio starešina brat Stjepan Novaković prigodnim govorom o značenju 1. decembra. Sokolska fanfara otsvirala je himne, a brojni prisutni popratili su to klicanjem Jugoslaviji, Kralju i sokolskom starešini Prestolonasledniku Petru.

Brat Nikola Bosanac održao je nagovor o sokolskim dužnostima, na što su na društveni barjak položili zavet novi članovi, među kojima su bili i pripadnici novih sokolskih četa iz Petrijanca, Jalžabeta, Bartolovca i Sv. Ilije.

Odrasla deca proizvedena su u naraštaj, naraštajci u članove, a naraštajcima, koji su bili na sletu u Beogradu, podeljene su spomen značke, dar Nj. Vel. Kralja.

Održana je vežba pomlatka i naraštaja, koju su svi prisutni, a naročito roditelji, posmatrali s velikim zadovoljstvom. Upao je u oči velik broj pomlatka. Nakon vežbe razvila se zabava uz sviranje društvene fanfare, koja je iznenadila svojim lepim brojem i dobrom izvedbom.

U ponedeljak 1. decembra priređena je u ½9 sati uveče u gradskoj gombaoni svečana sokolska akademija, koja je imala vanredan poset. Uz predstavnike vojnih i gradanskih vlasti, bilo je došlo brojno gradanstvo.

Akademija počela je proslovom zamenika starešine brata Mladena Belčića. Predavač izneo je istorijat rada za narodno ujedinjenje i oslobođenje, te se setio doprinešenih žrtava, i neoslobodene braće. Prisutni su govor popratili poklicima Jugoslaviji, Kralju i Kraljevskom domu, a muzika je otsvirala himnu.

Deklamirali su jedna naraštajka i jedan naraštajac, a onda se prešlo na vežbe. Nastupile su redom sve kategorije članstva i naraštaja.

Izvodili su: naučnički naraštaj proste vežbe; ženski naraštaj ritmičke vežbe; đački naraštaj vežbe motkama; članice ritmički valčik; đački naraštaj ritmičku vežbu »U boj«; muški odred vežbe na ručama; ženski naraštaj ritmičke vežbe; članovi ritmičku vežbu »Jadransko more.« Sve su vežbe bile vrlo dobro naučene i precizno izvedene. Vežbe su uvežbala braća: načelnik Zvonko Suligoj i prednjaci: Joža Starej, Marija Šteha, Mića Kovačević, Nikola Bosanac, Dragutin Šifman i Nedeljko Rokić.

Srdačno su bili pozdravljeni seljaci Sokoli novog društva u Lepoglavi, koji su skladno izveli devetku pod vodstvom svoga načelnika brata dra Ota Šantela.

Uz sviranje vojne muzike, sokolske fanfare i orkestra, razvila se zatim uspela zabava. Proslava 1. decembra 1930. natkrilila je svojim brojnim posetom sve dosadanje slične priredbe u Varaždinu.

SOKOLSKO DRUŠTVO BELTINCI.

Naše Sokolsko društvo je priredilo decembra l. l. Miklavžev večer, ki je v vsakem pogledu uspel. Na sporedu so bili: šaljivi prizori in telovadne točke naraščajnikov. Za tem je nastopil sv. Miklavž, ki je obdaroval — po zaslugi pridnih članic in članov — 32 sokolske dece.

Zahvaljujemo se vsem cenj. darovateljem, ki so s svojo požrtvovalnostjo — nabralo se je 1034 Din — pripomogli, da je obdaritev dobro uspela. Bratska hvala!

ADMINISTRATIVNO - PROSVETNI TEČAJ KOROŠKEGA SOKOLSKEGA OKROŽJA V SLOVENJGRADCU.

Po naročilu župnega prosvetnega odbora je okrožni prosvetar priredil enodnevni tečaj za upravne funkcijonarje Koroškega sokolskega okrožja v Slovenjgradcu 8. decembra 1930. Udeležba je bila s strani društev prav dobra, pogrešali pa smo br. društvo Dravograd. — V tem slučaju ni nobenega izgovora, saj je župna uprava v Mariboru bila pripravljena preskrbeti služ-beno zadržanim potrebne dopuste. Vsako društvo bi to z veseljem sprejelo, le Dravograd je za vse to gluh. To je brezbrižnost, ki jo je treba ožigosati.

Tečaj je trajal od polu 9. ure dopoludne do 12. ure in od 14. do 18. ure. Predavatelji so bili iz domačega društva, le predavanje »Važnost, pomen in širjenje sokolskega tiska« je imel br. župni prosvetar, ki je imel tudi večino predavanj. — Obravnaval je »Sokolsko misel« in »Organizacijo SKJ«, popoldne pa je podal v obrisih administracijo sokolskega društva. Funkcionarji domačega društva so pokazali, kako se posamezne panoge administracije praktično izvajajo. Povedali so tudi hibe in kako bi bilo treba te izboljšati. Pri tem smo opazili, kako velike so vrzeli v naši administraciji. Društva nimajo potrebnih tiskovin, ne poznajo svojih dolžnosti napram župi in Savezu itd. Ob tej priliki pa se je pokazala tudi potreba, da izda župa ali Savez pojasnila k posameznim tiskovinam, osobito k »Mesečnim društvenim izveštajem«, ker se ta tiskovina ne izpolnjuje enotno. — Predavanji »Sokolska misel« in »Organizacija SKJ« sta bili obvezni tudi za članstvo domačega društva, za katere še traja poizkusna doba. Obisk je bil prav dober. — Domači prosvetar je obravnaval temo »Prosvetno delo v sokolskih društvih«, br. Mrovlje pa »Sokolski tisk«. Najbolj obiskano je bilo predavanje br. dr. Železnikarja »Sokolstvo in zdravstvo«. — Tečaj je v vsakem pogledu nad vse dobro uspel, pokazal pa je tudi, da so taki tečaji potrebni, zato priporočamo okrožju, da priredi kmalu zopet kaj podobnega. — Ves tečaj se je vršil v dvorani Sokolskega doma. — Tu so imeli tečajniki tudi prehrano. ak.

SOKOLSKO DRUŠTVO ČRNA PRI PREVALJAH.

Proslava 1. decembra.

Sokolsko društvo Črna, ki deluje samostojno šele 3 mesece, je imelo dne 6. decembra svojo prvo akademijo. Pred akademijo je imel starosta br. Kogelnik govor o pomenu 1. decembra, a še posebej o nalogi Sokolstva v naši državi, nakar je novo članstvo položilo zaobljubo in prejelo znake.

Nato se je vršil nastop vseh oddelkov — čez 60 telovadečih. Ženska deca je z ljubkimi vajicami takoj v začetku pridobila občinstvo. Mnogo smeha je povzročil nastop moške dece na gredi in igrice ženske dece. Poleg strumno izvedenih vaj moškega naraščaja in dobro podanih sestavkov z loki ženskega naraščaja, je pač najbolj imponirala telovadna humoreska »Ciciban — Cicibuj«, ki jo je sestavil br. Jože Prislan in izvajala moška deca. Člani so izvajali proste vaje prav skladno. Nad pričakovanje pa so bile izvedene z vso eleganco vaje na bradlji, manj posrečen je bil nastop na drogu.

Nastop je bil dobro organiziran in ako upoštevamo, da je bila to prva javna vežba mladega društva in so vaditelji, razen načelnika br. Miloša Ledineka, sami novinci, je disciplino in točno izvedbo programa vseh oddelkov še posebej pohvaliti.

Razveseljiv je bil obisk akademije; moralni uspeh prav dober. Počasi prodira Sokolstvo tudi med one, ki so doslej stali ob strani, in upajmo, da se bodo večale mlade sokolske vrste, posebno mladinski oddelki. Prav časten je bil poset akademije tudi od bratskega društva Žerjav, ki nas je posetilo v krojih.

Nastop mladega društva jasno kaže, da je jedro vsakega sokolskega društva dober, discipliniran in res sokolski vaditeljski kader, ki pa ne sme samo vežbati, ampak sporazumno s prosvetarjem tudi vzgajati.

Po akademiji je Miklavž, ki je bil prav hudomušen, obdaril sokolsko deco in naraščaj kakor tudi drugo mladež in odrastle.

SOKOLSKO DRUŠTVO ČAKOVEC.

Proslava 1. decembra.

Dne 30. novembra u 8 pol sati naveče proslavilo je ovo Sokolsko društvo svečanom akademijom dan našeg ujedinjenja i sokolskog praznika.

Svečanost se je obavila u velikoj dvorani svratišta »Zrinski«.

Brat starosta dr. Blašić Albin otvorio jet u anču veliku narodnu svečanost lepim prigodnim govorom, setivši se ujedno i naše braće, koja su pod tudinskom vlašću.

Zatim su mnogobrojni članovi i članice položili svečan zavet. Izat oga otsvirana je državna himna.

Brat prosvetar održav je predavanje o značaju 1. decembra.

Mešoviti zbor, pod vodstvom brata Slogara Janka, otpevao je »Pojmo pesmu jedinstvu i slogi Jugoslavije«.

Sa velikim uspehom, tačno i u potpunoj disciplini stupile su na pozornicu sve kategorije našeg Sokolstva i to u prostim i ritmičkim vežbama. Srdačan je bio i »Kozaček«.

Na koncu je otpevao mošoviti zbor: »Oj Slaveni«.

Na toj svečanoj akademiji bile su zastupane sve civilne, vojne i crkvene vlasti. Poset je bil odličan.

Društvo dalo je ovim jasan izražaj, da se je njegov rad razvio do lepe visine.

Dne 6. ov. m., popodne u Sokolani, priredilo je Sokolsko društvo Nikolindan. Ova je priredba također veoma lepo uspela. Deci i naraštaju bili su podeljeni darovi.

SOKOLSKO DRUŠTVO KRIŽEVCI PRI LJUTOMERU.

Sokol je proslavil praznik ujedinjenja na izredno slavnosten način v nabito polni dvorani.

Svečano sokolsko sejo je otvoril br. starosta V. Španger z vznešenim govorom. Nato je na svečan način zaprisegel številno novo članstvo. Sledilo je slavnostno predavanje br. N. Sukačeva. Očrtal je visok pomen 1. decembra za Sokola, narod in državo. Po predavanju je sokolski pevski zbor zapel državno in sokolsko himno.

Po slavnostni seji se je vršila akademija s pestrim sporedom. Telovadci so proste, orodne in skupinske vaje izvajali precizno in v splošno navdušenje. Akademijo so zaključili člani z živo sliko »Ujedinjenje«.

SOKOLSKO DRUŠTVO KONJICE.

Praznik ujedinjenja in sokolski praznik smo obhajali v Narodnem domu 30. novembra t. l. zvečer. Ob tej priliki se je proslavilo tudi osvobojenje bratskega češkoslovaškega naroda, ker se zaradi tehničnih ovir proslava ni mogla izvesti 28. oktobra t. l. Spored proslave je bil prav pester; godbene točke so se vrstile za pevskimi nastopi. O pomenu 1. decembra je govoril br. notar Jereb, o osvobojenju bratov Čehoslovakov pa je predaval br. dr. Mejak. Po proslavi se je vršila neprisiljena prosta zabava. Proslava je bila zelo dobro obiskana, po daljšem času se je zbrala v Narodnem domu skoro vsa konjiška narodna družina.

Miklavževo je društvo obhajalo v telovadnici z obdarovanjem sokolskega naraščaja in dece, za katero so prispevali večje in manjše zneske člani in članice ter društvo samo.

Na praznik 8. decembra t. l. se je vršil tečaj za vaditelje in vaditeljice sokolske dece. Celodnevni tečaj je vodil br. Lavrenčič iz Maribora. Obiskali so tečaj odposlanci društev Konjice, Loče, Oplotnica, Poljčane, Vitanje, Zreče in sokolske čete na Keblju, skupno 21 bratov in sester po številu.

Ta društva tvorijo nekako enoto zase in se pripravlja organizacija teh društev v dravinsko sokolsko okrožje.

Za naše malčke je Sokol priredil v soboto 6. decembra zvečer in v nedeljo 7. decembra popoldne otroško igro »Grudica«. Sokolska deca, ki je nastopila v igri, je svojo nalogo prav posrečeno rešila in s svojim ljubkim nastopom ganila marsikaterega gledalca do solz. Obisk je bil pri obeh predstavah zelo dober ter si želimo še več otroških predstav. V kratkem bo nastopil s svojimi diletanti pred sokolsko občinstvo br. Vagner, poznan kot prvovrsten režiser.

Po izredno uspelem »zdravstvenem« tednu v prejšnjem mesecu se vrši pod okriljem Sokolskega društva gospodarsko-prosvetni poučni tečaj v nedeljo 21. decembra t. l., in sicer od 9. ure do pol 13. in popoldne od 13. do 14. ure. Na sporedu so naslednja predavanja: 1. Splošna in strokovna izobrazba kot temelj gospodarskega napredka kmetskega stanu in vseh drugih stanov. 2. Umno sadjarstvo predpogoj večjega blagostanja našega kmeta. 3. Gnojenje z umetnimi gnojili nujna potreba za uspešno poljedelstvo. 4. Zdravstveni film in 5. Gospodarski film: Kmetijsko potovanje po Jugoslaviji. — Za ta tečaj vlada veliko zanimanje v vsej konjiški okolici in je pričakovati velikega obiska iz vseh krajev konjiške okolice, kjer je sokolska misel dobila kar največji razmah. Dr. M.

*

Rojstni dan Njegovega Veličanstva našega kralja je proslavilo tukajšnje Sokolsko društvo na slovesen način v svojih prostorih v Narodnem domu 16. decembra 1930. zvečer. Zbrala se je domača, bratska in složna družba, da se na skromen način spomni našega vladarja, ki je toliko dobrega že storil za svoj narod in našo državo in od katerega imamo pričakovati, da bo vse njegovo življenje posvečeno samo dobrobiti naroda. Br. dr. Mejak je predaval o »Našem kralju in Sokolstvu« ter v tem predavanju popisal življenje in delovanje našega kralja do današnjih dni ter njegove velike zasluge za uspešen razvoj Sokolstva. Ves večer je pridno igral domači sokolski orkester. Po oficijelnem sporedu se je vršila prijetna zabava s plesom.

SOKOLSKO DRUŠTVO ZREČE.

Tudi pri nas smo obhajali kraljev rojstni dan na način, kakor nam to dopuščajo tukajšnje razmere. Zbrali smo se 17. decembra t. l. zvečer v dvorani pri br. starešini Kračunu Davorinu in nam je tu br. dr. Mejak predaval o našem kralju in v zvezi s tem obrazložil v kratkih obrisih zgodovino Sokolstva, sokolsko idejo, namen in naloge Sokolstva ter podal smernice za bodoče sokolsko delo. Udeležila se je večera tudi večja deputacija br. Sokolskega društva Konjice.

SOKOLSKO DRUŠTVO SV. LENART V SLOV. GORICAH.

Naše društvo je kot matično društvo priredilo dne 7. decembra p. l. poldnevni tečaj za funkcijonarje Sokolskih čet: Sv. Benedikt, Sv. Ana, Sv. Trojica, Sv. Rupert in Sv. Barbara v Slovenskih goricah. Brat načelnik matičnega društva je v svojih izvajanjih na praktičen način pokazal, kako je voditi in upravljati sokolske čete. Razložil je dolžnosti posameznih funkcijonarjev ter očrtal njihov delokrog. Brat prosvetar je podal navzočim prosvetarjem smernice, po katerih se naj vrši prosvetno delo v društvih. Povdarjal je zlasti, da je treba članstvo vzgajati k bratstvu, sokolski disciplini in značajnosti.

Tečaja so se polnoštevilno udeležili vsi povabljeni funkcijonarji.

SOKOLSKO DRUŠTVO SLOVENSKA BISTRICA.

Društvo je v tekočem letu svoje delovanje izredno poživilo. Sedanja društvena uprava s starosto br. dr. Pučnikom je svoje delo usmerila predvsem v okolico, prednjaški zbor pa je z manjšimi presledki smotreno vežbal vse oddelke, ki so vidoma naraščali. Med letom so se vršile naslednje prireditve: 1. marca ples v dečvah in narodnih nošah; 9. marca Masarykova proslava; 2. aprila predavanje br. dr. Černeja o škodljivem vplivu alkohola; 7. maja predavanje br. Pečeta o smotrenosti telesne vzgoje; 21. maja predavanje br. dr. Pučnika o osnovnih sokolskih načelih; 24. maja koncert sokolskega orkestra; 20. julija članski izlet na Veliki vrh; 7. septembra propagandni izlet in nastop ter ustanovitev čete na Tinju; 14. septembra okrožne tekme v odbojki; 28. septembra propagandni izlet in nastop na Črešnjevcu; 5. oktobra ustanovitev sokolske čete na Vrhloki; 11. oktobra ustanovitev čete na Črešnjevcu in 29. novembra ustanovitev čete v Laporju. Telovadni oddelki so poleg tega sodelovali pri društvenih nastopih v Konjicah in v Oplotnici, na župnem izletu v Rušah pa je nastopilo 41 naših članov in članic. Na beograjski zlet je društvo odposlalo 15 članov in članic. Priznati je treba da so funkcijonarji brez izjeme stremeli za čim večjim napredkom, le prosvetni odbor naj bi svoje delo v bodoče bolje organiziral in poglobil. Najvažnejša naloga čeka društvo pri novo osnovanih četah v okolici. Sokolska ideja si polagoma in s težavo utira pot med naše kmetsko ljudstvo, ki je stalo doslej nezaupno ob strani. Zato jo je treba krepko zasidrati na naši vasi s poštenim in smotrenim delom, ki bo razpršilo zadnje dvome in utrdilo vero v sokolske ideale. P.

Župa Mostar

SOKOLSKO DRUŠTVO METKOVIĆ.

Proslava 1. decembra.

Sokolsko društvo Metković priredilo je uz sudelovanje orkestra vojne muzike iz Mostara na dan 30. novembra o. g. akademiju u spomen ujedinjenja.

Akademiju je otvorio starešina brat Josip Lujak i u svome govoru predočio je značenje toga dana.

Uz birani program, društvena diletanska sekcija davala je komad »Nada Istre« od K. Škalka. Po svršenom programu razvio se je ples.

Akademija je uspela vrlo dobro, kako u moralnom, tako i u materijalnom pogledu.

Sutra dan, t. jest 1. decembra, uz sudelovanje svih kategorija i građanstva, krenula je povorka na čelu sa gradanskom glazbom na blagodarenje. Posle bila je u sokolani svečana sednica upravnog odbora, te polaganje zaveta novih članova, kojom je prilikom starešina brat J. Lujak održao prigodan govor. Zatim su braći naraštajcima, koji su sudelovali na sletu u Beogradu predane značke dar starešine SKJ Nj. Vis. prestolonaslednika Petra.

SOKOLSKA ČETA ŽRNOVO. (KORČULA).

Proslava 1. decembra.

Sokolska četa u Žrnovu i ove je godine na svečan način proslavila sokolski i narodni praznik 1. decembra. Novo organizovani prosvetni odbor, u koji je ušlo 7 mesnih učitelja, uspeo je da izvede ovu proslavu na način, koji zaslužuje svaku pažnju. Prvi deo proslave, sokolska akademija, održana je u nedelju, 30. novembra, u 7 sati uveče. Pozdravnu reč deklamovala je jedna članica pomlatka, zatim je izvedeno nekoliko uspelih tačaka sa zgodno umetnutim deklamacijama i vežbama. Na posletku su članovi prosvetnog odbora izveli komad »Nada Istre«, koji je odlično uspeo. Materijalan je i moralan uspeh preko očekivanja. Na 1. decembra ujutro članovi su se sakupili u sokolskoj dvorani, odakle su korporativno išli u crkvu. Iza toga u povorci došli su zajedno sa školskom decom u sokolanu, gde je br. R. Batistić, član prosvetnog odbora, održao patriotski govor o značenju dana. Zatim je otpevana državna himna. Posle dugotrajnog klicanja Nj. Vel Kralju i Jugoslaviji, članstvo se je razišlo. — Uveče je naše matično društvo u Korčuli priredilo svoju akademiju, na koju je došao velik broj članova naše čete. Tom je prilikom položilo zavet 15 naših članova.

Župa Beograd

PREDNJAČKI TEČAJ.

Dne 10. novembra počeo je u Beogradu prednjački tečaj za sokolska društva u manjim mestima. Održani tečaj bio je na nivou društvenih tečajeva, jer se u manjim društvima oseća najveći nedostatak stručno obrazovanih prednjaka.

Tehnički Odbor župe imajući u vidu tu potrebu, rešio je da ovaj tečaj priredi za članove manjih društava.

T. O. izradio je plan i program tečaja; po planu je predvideno 203 redovna časa, a po programu iz sledećih predmeta: Strojevne vežbe (30); Proste vežbe (40); Vežbanje na spravama (40); Gimnastičke igre (10); Laka atletika (10); Higijena i prva pomoć (10); Vežbanje buzdovanima (8); Vežbanje palicama (6); Istorija Sokolstva (6); Metodika (6); Skupine (5); Različnosti (5); Otpori i nadvlačenja (4); Kola i nastupanja (4); Oprema vežbališta i rukovanje spravama (4); Izleti, javna vežbanja i sletovi (4); Organizacija i administracija (4); Tehnička organizacija (3); Sistem (teorijski) (2); Vežbanje teretom (2). Pored ovih održano je još 10 vanrednih časova. — Nastavnici tečaja bili su članovi T. O. župe: braća i sestre: Đorđe Ilić, Miroslav Vojinović, František Vanjik, ing. Vojislav Pajić, Mihajlo Nikolić, dr. Milorad Dragić, Dana Ilić, Ljubica Pavičević, Jovan Stanković i Miloš B. Nikolić. — Predavanja su se održavala u vežbaonici drž. trgovačke akademije i sokolani Sokola I. od 8—12 i 14—18 časova.

Tečaj je uredno posećivalo 48 braće i sestara iz društava: Indija, St. Banovci, Valjevo, Požarevac, Vel. Gradište, Ljig, Batajnica, Debeljača, Crepaja, Loznica, Gobanovci, Lajkovac, Nikinci, Vrdnik, Smederevo, Bešenovo, Beograd II i III.

Da bi omogućilo što veći broj učesnika, starešinstvo župe, pobrinulo se je za materijalna sredstva i omogućilo je svima polaznicima tečaja, van Beograda, besplatan stan i prehranu, za ceo mesec dana, koliko je tečaj trajao.

Tečaj je završen 6. decembra uveče. U nedelju 7. decembra izdata su uverenja o pohadanju tečaja onim slušaocima, koji nisu ispunili uslove za polaganje društvenog prednjačkog ispita; a ostali 36 pripušteni su pismenom ispitu.

U ponedeljak, 8. decembra, počeli su usmeni ispiti, kojima su pripušteni svi kandidati jer su zadovoljili pismenim radnjama. Konačno su ispit položili 35 kandidata, te od strane ispitne komisije ocenjeni su kao odlično sposobni braća Mitar Bonić, ratar iz St. Banovaca, sa prosečnom ocenom 9·875, Radomir Atanacković, privatni učenik iz Požarevca i sestra Nadežda Petrović, učiteljica iz Indije, sa prosečnim ocenama 9·75, ostali su ocenjeni kao sposobni za društvene prednjake.

Sa vrlo dobrim uspehom, pored gore navedenih, položili su ispit još i sestra Olga Milenković i brat Mitar Vitojević sa prosečnom ocenom 9.

Dobar uspeh su pokazali braća i sestre: Sava Stefanović — 8·875; Milena Jovanović i Franjo Brnčić — 8·75; Radoslav Čizmić i Josip Jahn — 8·625; Angelina Matanović — 8·5; Rudolf Velušček — 8·375; Jovan Vladić — 8·25; Milan Luković, Josip Švabić i Mara Ljubolin — 8·125; Svetomir Petrović i Kata Rušnov — 7·75; Marko Žurko i Duško Ćirić — 7·62; Živojin Starčević — 7·50; Leposava Reljić — 7·375; Marko Nilić — 7·125; Borivoj Kovačević i Bosiljka Stojković — 7·—.

Dovoljan uspeh su pokazali braća i sestre: Milka Radukić — 6·875; Filip Švajberić — 6·625; Stevan Amštal — 6·5; Miladin Ivanović, Zorka Jakovljević, Jusuf Hadži Omerović i Danica Kovačić — 6·; Marko Nikić — 5·75 i Ilija Stefanović — 5·5. Jedan kandidat nije položio ispit.

Na završetku tečaja starešinstvo župe priredilo je polaznicima i nastavnicima zajedničku večeru, na kojoj je brat starešina Živković toplim i srdačnim rečima pozdravio tečajevce, poželevši im da u svojim društvima korisno i na dobrobit Sokolstva upotrebe ono, što su za jedan mesec na tečaju naučili. — Zdravo!

Župa Sušak - Rijeka

SOKOLSKO DRUŠTVO GRAČAC.

Sokolsko društvo Gračac u Lici, osnovano 17. augusta o. g., proslavilo je državni i sokolski praznik 1. decembra svečanom akademijom, te je tom prilikom položilo sokolski zavet 76 članova. Održana je ujedno uspela sokolska zabava.

SOKOLSKO DRUŠTVO SUŠAK-RIJEKA.

Dne 13. decembra proslavilo je društvo 25-godišnjicu opstanka i uspešnog delovanja društvenog prednjačkog zbora. Istodobno slavio je bivši društveni učitelj i prednjak br. dr. Janko Bedeković, šef zagrebačke policije, 30-godišnjicu svoga plodonosnog sokolskog rada. Bila je to skromna i jednostavna proslava, ali srdačna i značajna, jer je ostavila velik utisak na sakupljene mlade članove i naraštajce.

U 6 sati uveče održala se u sokolani sokolska akademija, na kojoj su nastupile sve sadašnje društvene kategorije, a povrh toga i 15 starijih članova prednjačkog zbora, među kojima i nekolicina jubilaraca vežbom na konju, na ručama i prostim vežbama sleta 1905. god. u Zagrebu. Kod svakog su nastupa bili burno pozdravljeni od sakupljenog članstva, naraštaja i dece i brojnih prestavnika vojnih, civilnih vlasti te mesnih udruženja.

Nakon vežbe svečari su se poredali pred publikom u polukrugu, a među nje se postaviše župski starešina br. Polić i društv. starešina br. M. Bačić, koji redom čestitaše svečarima. Tom prigodom je župski starešina podario br. dru Bedekoviću darove, koje mu poklonišе njegovi štovatelji (bronćano njegovo poprsje i srebrni pokal), a društveni starešina podario je u ime društva svim starijim prednjacima

pozlaćenu sokolsku značku s graviranim godinama 1905—1930, a bivšim društvenim učiteljima br. dru Bedekoviću i br. F. Fezerincu još k tomu zlatno nalivno pero.

Istodobno je žup. starišina predao br. Borasu, žup. načelniku i s. Izi Ciotti, žup. načelnici, odlikovanje, koje dobiše prigodom svesokolskog sleta u Beogradu, i to br. Boras red sv. Save III. stepena, a s. Ciotti, red sv. Save IV. stepena.

Iza toga je svečarima čestitao slavu jedan član u ime članstva, jedan naraštajac u ime naraštaja i jedno muško dete u ime sokolske dece.

Svi su članovi i sve članice prednjačkog zbora dobili tom zgodom ukusnu »Spomenicu«, koja je tom prigodom štampom izdana s fotografskim slikama svih živih članova kroz ovo 25 godina, koji priposlaše sliku.

Ovu redku slavu posetiše mnogi gosti i prijatelji svečara i Sokolstva, medu ostalima i br. Sulce i br. Palčić iz Zagreba. Ž. p.

SEDNICA ŽUPSKOG PROSVETNOG ODBORA.

Prošlog meseca, dne 7. decembra, održana je u Sušaku prva sednica župskog prosvetnog odbora. Sednica je sazvana u svrhu bližega upoznanja društvenih prosvetara, kao što i sporazuma u pogledu budućeg rada u župi.

Ta se svrha na žalost slabo mogla postići zbog preslabog odaziva društvenih prosvetara. Na sednicu naime pridodoše delegati od 9 društava, od njih 29 na teritoriji župe. Zastupana bijahu ova društva: Bakar, Crikvenica, Kastav, Jelenje, Kraljevica, Selce, Sušak-Rijeka, Senj i Trsat. Od ostalih se društava ispričaše jedino društvo Baška i Fužine-Vrata, dok ostali ne nadoše shodnim niti da se isprićaju za ovaj propust.

Župsko starešinstvo zastupao je zamenik žup. starešine br. M. Bačić, dok je sednici pretsedao žup. prosvetar br. Ivančić.

Na sednici su podnešeni izveštaji o prosvetnom radu u župi i o stanju u pojedinim društvima. Zatim se povela opširna debata o organizaciji prosvetnog sokolskog rada u župskim društvima. U toj su debati učestvovali svi prisutnici, pa se na taj način iznelo mnogo važnih misli i dobrih predloga, koji su bili prihvaćeni te je župskom prosvetnog odboru stavljeno u dužnost, da ih provede u život. Zbor je u prvom redu naglasio najveću važnost odgoja naraštaja i dece, kao osnov budućeg našeg Sokolstva.

TRODNEVNA ŽUPSKA PROSVETNA ŠKOLA.

U prošlom je mesecu održana u Sušaku i trodnevna župska prosvetna škola i to dana 8., 9. i 10. decembra svakodnevno od 8 do 12 i od 14 do 18 sati. Školu su polazilili članovi i članice iz 15 društava, u svemu njih 30. Zastupana su bila ova društva: Aleksandrovo (1), Bakar (2), Baška (2), Cernik-Čavle (1), Crikvenica (2), Fužine-Vrata (2), Jelenje (3), Kraljevica (3), Krasica (1), Krk (1), Omišalj (2), Rab (1), Selce (1), Sušak-Rijeka (7), Zamet-Kantrida (1).

U školi je kroz 3 dana održano 3 sata telovežbe (br. J. Jazbec, br. Vasić i br. Boras) i 18 sati škole (predavanja i praktičkih vežbi). Predavanja su održana u svemu 12 (po 4 svakog dana) i to ovako: Upliv telovežbe na zdravlje čovečjeg tela in duha (br. dr. Blaš), Sokolska misao i temeljna sokolska načela (br. Ivančić), Sokolski telovežbeni sustav (br. Pet. Vasić), Istorija Sokolstva (br. Jazbec), Organizacija Sokola kraljevine Jugoslavije (br. Omerbegović u tri puta), Prosvetni rad u sokolskim društvima (br. Ivančić u 2 puta), Saradnja prosvetnog odbora kod vaspitanja naraštaja i dece (br. Jezbec), Kako se nastavljaju predavanja i govori pred vrstom (br. Ivančić), Igre i njihova važnost za odgoj dece (br. Lukež), Sokolsko novinarstvo (br. Ivančić). Osim toga bila su 2 sata praktičkih pokusa govora pred vrstom. Voda škole bio je žup. prosvetar br. Ivančić.

PROSLAVA 1. DECEMBRA U ŽUPSKIM DRUŠTVIMA.

Prema izveštajima, što ih je do 20. decembra župska uprava primila od društava, proslava 1. decembra obavljena je u 27 župskih društava (dok još nema izveštaja od 2 društva) i to ovako:

Aleksandrovo, pohod grobova (30. XI), sokolska akademija s predavanjem (30. XI.), učestvovanje blagodarenju, uveče društvena čajanka (umesto svečane sednice). Prevedeno dece: 10, naraštaja: 13, zavet položila 23 člana. Uspeh moralni i materijalni: vrlo dobar.

Bakar, sokolska akademija s predavanjem uoči praznika (30. XI.), učestvovanje blagodarenju, zatim svečana sednica. Prevedeno dece: 6, naraštaja: 8, zavet položilo 21 člana. Uspeh: odličan. — **Baška,** pre podne učestvovanje blagodarenju, zatim svečana sednica, uveče sokolska akademija s predavanjem. Prevedeno dece: 1, naraštaja: 5, zavet položilo 44 člana. Uspeh: vrlo dobar. — **Bribir,** ujutro učestvovanje blagodarenju, zatim svečana sednica s predavanjem, uveče društvena zabava. Posebnog izveštaja još nema. — **Brinje,** ujutro učestvovanje blagodarenju, zatim svečana sednica s predavanjem, sokolska akademija kasnije (6. XII.). Statističkog izveštaja još nema. — **Cernik-Čavle,** učestvovanje blagodarenju, svečana sednica, sokolska akademija u predvečerje (30. XII.) s predavanjem. Posebnog izveštaja još nema. — **Crikvenica,** učestvovanje blagodarenju u rkt. crkvi i rusko-pravoslavnoj kapeli, zatim svečana sednica, naveče prosvetna akademija s predavanjem. Prevedeno nije ni jedno dete ni naraštajac već će se to obaviti o Novoj Godini. Zavet položilo 34 članova. Uspeh: odličan. — **Draga,** učestvovanje blagodarenju na Trsatu, zatim svečana sednica u Sušaku, zajedno s društvima Trsat i Sušak-Rijeka. Statističkog izveštaja još nema. — **Fužine-Vrata,** svečana sednica s predavanjem uoči praznika (30. XII.), prisustvovanje blagodarenju, akademija nije održana, jer je društvo još mlado. Broj prevedenih i onih koji su položili zavet nije javljen. — **Gospić,** pre podne učestvovanje blagodarenju, zatim svečana sednica, a uveče sokolska akademija s predavanjem. Prevedeno 21 dete, 8 naraštaja, zavet položilo 61 članova. Uspeh: odličan. — **Gračac,** svečana sednica s predavanjem, uveče sokolska zabava, koja je vrlo dobro uspela. Zavet položilo 76 članova. Detaljnog izveštaja još nema. — **Jelenje,** društvena zabava s predavanjem uoči praznika (30. XI.). Izveštaja još nema. — **Kastav,** pre podne učestvovanje blagodarenju, zatim predavanje i prosvetno-sokolska akademija, uvečer otvorenje društvenog doma s prosvetno-sokolskom akademijom. Prevedeno 10 dece. Zavet se polagalo 17. decembra, a broj nije još javljen. — **Kraljevica,** ujutro učestvovanje blagodarenju, zatim svečana sednica, uveče sokolska akademija s predavanjem. Zavet položilo 8 članova. Uspeh: odličan. — **Krasica,** pre podne učestvovanje blagodarenju, svečana sednica s predavanjem, a akademija održana kasnije (7. XII.). Zavet položilo 9 članova. Uspeh: vrlo dobar. — **Krk,** prepodne učestvovanje blagodarenju, zatim svečana sednica, uveče sokolska akademija s predavanjem. Prevedeno dece: 22, naraštaja: 8, zavet položilo 15 članova. Uspeh: vrlo dobar. — **Lokve,** nije dosad poslalo nikakav izveštaj. — **Lovinac,** nije poslalo takoder nikakva izveštaja. — **Novi Vinodolski,** prepodne učestvovanje blagodarenju, zatim nar. zbor i svečana sednica na trgu pod koprivićem uz veliko učestvovanje naroda s predavanjem, uveče sokolska akademija. Prevedeno 6 dece, 4 naraštajaca, zavet položilo 30 članova. Uspeh: vrlo dobar. — **Omišalj,** ujutro učestvovanje blagodarenju, zatim svečana sednica s predavanjem, uveče sokolska akademija. Posebnog izveštaja još nema. — **Otočac,** pre podne učestvovanje blagodarenju, zatim svečana sednica, uveče sokolska akademija s predavanjem. Zavet položilo 52 člana. Uspeh: odličan. — **Rab,** ujutro učestvovanje blagodarenju, zatim svečana sednica s predavanjem, akademija nije održana zbog bolesti načelnika. Prevedena 2 naraštajca, zavet položilo 23 člana. Uspeh: odličan. — **Selce,** ujutro prisustvovanje blagodarenju, zatim svečana sednica, uveče sokolsko-prosvetna akademija s predavanjem. Preveden 1 naraštajac, zavet položilo 7 članova. Uspeh: dobar. — **Senj,** ujutro učestvovanje blagodarenju, uveče svečana sednica s predavanjem i društvenom zabavom, akademije nije bilo jer je društvo još mlado. Zavet položilo 165 članova. Uspeh: odličan. — **Sušak-Rijeka,** prepodne učestvovanje blagodarenju na Trsatu, zatim svečana sednica pod pretsedanjem žup. starešine u Sušaku, zajedno s društvima Draga i Trsat, s predavanjem, uveče sokolska akademija. Prevedeno oko 50 dece, oko 40 naraštajca, a zavet položilo oko 200 članova. Uspeh: odličan. — **Sv. Jelena,** ujutro učestvovanje bladodarenju, zatim svečana sednica s predavanjem, uveče sokolska akademija. Zavet položilo 38 članova. Uspeh: odličan. — **Trsat,** ujutro učestvovanje blagodarenju, zatim svečana sednica u Sušaku, zajedno s društvima Draga i Sušak-Rijeka. Statistički izveštaj nije stigao. — **Vrbnik,** ujutro učestvovanje blagodarenju, uveče svečana sednica s društvenom zabavom i predavanjem. Prevedena 3 naraštajca, zavet položilo 26 članova. Uspeh: veoma dobar. — **Zamet-Kantrida,** ujutro učestvovanje blagodarenju, zatim svečana sednica, dok je sokolsko-prosvetna akademija održana ranije (30. XI.) s predavanjem. Prevedeno dece: 2, naraštaja: 7, zavet položilo 38 članova. Uspeh: odličan. Ž. p.

ŽUPSKI PREDNJAČKI TEČAJ.

Još je u mesecu decembru održan u Sušaku i 14 dnevni župski prednjački tečaj za početnike i to od 8. do 20. decembra. Prva 3 dana prisustvovali su tečajnici župskoj prosvetnoj školi, pa se je tako na zgodan način povezala nauka prosvetna s naukom tehničkom, što će bez sumnje imati dobrih posledica.

Tečaj je polazilo 25 polaznika, koji su zastupali 15 društava. Društva su bila zastupana ovako: Aleksandrovo (1), Bakar (1), Baška (1), Cernik-Čavle (1), Crikvenica (1), Draga (1), Fužine-Vrata (2), Jelenje (3), Krasica (2), Omišalj (1), Rab (1), Selce (1), Trsat (2), Sušak-Rijeka (6), Zamet-Kantrida (1). Medu polaznicima tečaja bilo je 14 članova, 7 članica, 3 naraštajca i 1 naraštajka.

Na tečaju je izveden ovaj program: Sokolska misao i sokolska načela (br. Ivančić), Sokolski sistem (br. Vasić), Postupanje sa spravama i uredivanje vežbališta (br. Boras), Istorija Sokolstva (br. Jazbec), Anatomija i fiziologija (br. dr. A. Schwalba), Prva pomoć (br. dr. Schwalba), Praktične vežbe i igre (br. Ban). U svemu 8 predmeta od cca 80 sati. Tečaj je vodio župski načelnik br. Boras, a učitelj u praktičnim vežbama bio je savezni prednjak br. Rafo Ban, koga je u tu svrhu Savez poslao u Sušak. Ž. p.

Župa Šibenik - Zadar

SOKOLSKO DRUŠTVO BIOGRAD N/M.

Rodendan Njegovog Veličanstva Kralja ovo Sokolsko društvo proslavilo je veoma svečano.

U 9 sati u Sokolskom domu sakupile su se sve kategorije Sokolskog društva i u povorci, predvodene sokolskom glazbom, pošle su da prisustvuju svečanom blagodarenju.

Nakon blagodarenja sokolska povorka, kojoj su se priključili pretstavnici državnih vlasti, korporacija, krenula je do Sokolskog doma kličući Kralju, Kraljevskom Domu, Jugoslaviji i Sokolstvu.

U 8 sati naveče priredena je sokolska akademija. Deca su izvela dečju igru »Pepeljuga« i vežbe s puškom. Obe tačke izvedene su veoma dobro.

Nakon akademije razvio se ples. Š.

SOKOLSKO DRUŠTVO BENKOVAC.

Za glavnu godišnju skupštinu društva Benkovac odreden je dan 11. januara 1931. god., u 10.30 časova, na koju su pozvani i delegati župe Šibenik-Zadar.

Na društvenoj glavnoj godišnjoj skupštini razpravljaće se veoma važna pitanja, koja je pokrenula nova uprava. U prvom redu će se podneti nacrt za gradnju Sokolskog doma u Benkovcu kao i za nabavke važnih sprava za vežbanje, jer društvo oskudeva sa spravama, a ima vrlo lep broj članova koji bi vežbali.

Župa Tuzla

III. ŽUPSKI PREDNJAČKI TEČAJ.

U našoj župi kao i svuda po ostalim župama, najaktuelnije je pitanje odgoj što većeg broja sposobnih prednjaka, jer je dobar i sposoban prednjački kadar glavni uslov za napredan rad svakog društva. Za rešavanje toga pitanja, prednjački su tečajevi najefikasnije sretstvo. Župa Tuzla održala je dosad tri prednjačka tečaja: 1927. i 1929. god., i sada je održan III. tečaj na Kreki u vremenu od 7.—22. decembra o. g. Znajući, da gotovo sva društva oskudevaju na potrebnom broju vrsnih prednjaka, uprava župe u sporazumu sa župskim

Učesnici III. žup. prednjačkog tečaja sa starešinom župe br. J. Petrovićem (u sredini) i nastavnicima tečaja

načelništvom, naredila je, da svako društvo treba da u tečaj pošalje bar jednoga člana. Dogodilo se, da se tome pozivu župe nisu odazvala upravo ona društva, kojima je to bilo veoma potrebno. Tečaj su pohadali: 19 članova, 2 članice i 1 naraštajac. Svega 22 učesnika iz sledećih društava: Bukinje 3, Bos. Brod 1, Doboj 1, Gradačac 1, Kreka 4, Lukavac 1, Modriča 1, Srebrenica 1, Teslić 1, Tuzla 2, Ugljevik 1, Zavidović 1, Zvornik 3. i Žepče 1.

Tečaj je otvorio 7. dec. o. g. uz prisustvo članova župske uprave i načelništva župe br. Jovan Petrović, župski starešina, održavši tom prilikom prigodan govor, u kojem je istakao potrebu odgoja što većeg broja vrsnih prednjaka.

Celo vreme radilo se gotovo bez odmora devet sati dnevno. Prethodno je podnešen raspored grade br. načelništvu Saveza, koje ga je odobrilo. U tečaju su kao udžbenici upotrebljavane uglavnom edicije župe: Župa Havličkova — V. Bogićević: Priručnik za društvene i župske prednjačke ispite, Holubec — Bogićević: Sokolska čitanka, Pergl — inž. Kvapil i inž. Kovačević: Penjala, lestve itd. i Slovarček brata Bajželja.

Tehničke predmete predavali su u tečaju braća: inž. Miloš Kvapil, načelnik župe; inž. Vjekoslav Kovačević, zam. žup. načelnika; Julijan Kovaljski, načeln. Sokol. društva Tuzla; Vlado Hodovski, nač. Sok. društva Kreka; istoriju Sokolstva i ideologiju predavao je br. Vojislav Bogićević, tajnik župe; organizaciju br. inž. Ibro Šadiragić, prosvetar Sok. društva Kreka; prvu pomoć i pouke o zdravlju br. dr. Lovro Dojmi, šef škol. poliklinike u Tuzli.

Uspeh tečaja bio je dobar, te su po završetku tečaja svima učesnicima podeljena uverenja o pohađanju tečaja.

I. TEČAJ ZA VODNIKE SEOSKIH SOKOL. ČETA.

Da bi se koliko je moguće više zadovoljila potreba obrazovanja prednjaka za seoske sokol. čete, održan je usporedno sa prednjačkim tečajem za članove društava i prednjački tečaj za vodnike seoskih sokol. četa, koji je trajao četiri dana.

Tečaj je pohadalo 11 učesnika iz sledećih četa: Husina (Kreka) 1, Dubrave (Kreka) 1, Ljepunice (Bukinje) 1, Boljanić (Doboj) 2, Srp. Grapska (Doboj) 1, Kožuhe (Doboj) 1, Gor. Čadavica (Bijeljina) 1, Dobrnja (Bukinje) 2, Bočinja (Malgaj) 1.

Tečaj je otvorio br. Jovan Petrović, starešina župe, 14. dec. o. g. Nastava je trajala 9 sati dnevno. Raspored građe imao je čisto praktičan karakter, a teoretski su predavani samo temelji pojedinih disciplina.

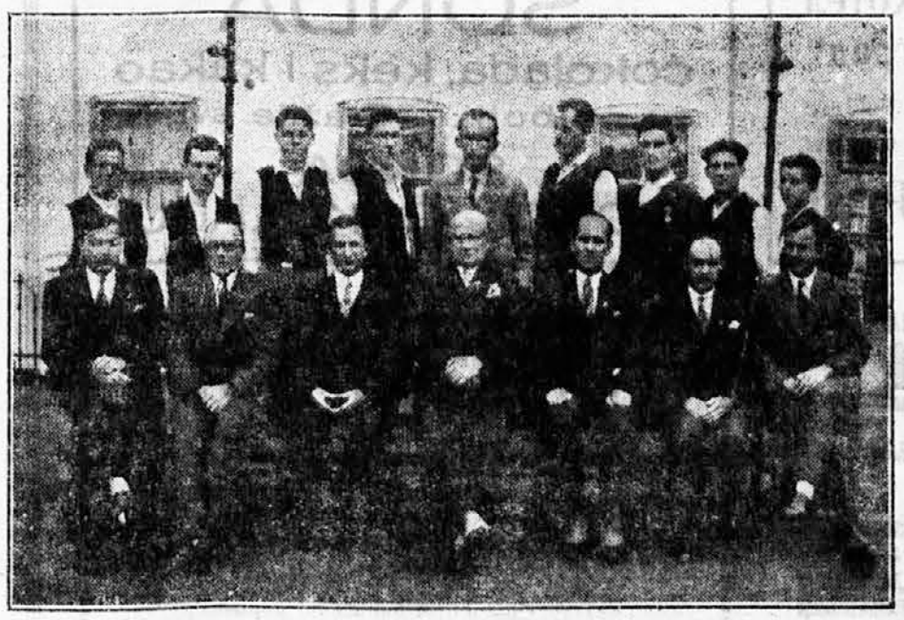

I. župski tečaj za vodnike seoskih sokolskih četa

Radili su braća: inž. Kvapil, inž. Kovačević, J. Kovaljski, V. Hodovski i V. Bogićević.

Trošak oko održanja ovog tečaja podnela je Sokolska župa Tuzla iz svojih sretstava.

SVEČANA SOK. AKADEMIJA U KREKI.

Uoči rodendana Nj. Vel. Kralja održana je u Kreki svečana sokolska akademija, koja je i u moralnom i u materijalnom pogledu imala vanredan uspeh.

Pojedine tačke programa bile su veoma tačno uvežbane, a i sam izbor tačaka pokazao je, da načelništvo društva (br. V. Hodovski i sestra R. Hoge) imaju mnogo razumevanja i tehničkih sposobnosti.

Najbolja tačka bila je vežba članova: dr. V. Murnik: »Što ćutiš, ćutiš Srbine tužni«, zatim vežba članica: »Ples Turkinjica« od Mudrića.

Od ostalih tačaka vredno je spomenuti: Vežba sa kineskim suncobranima (J. Planička), koju je izveo žen. naraštaj, vežba naraštajaca sa obručevima (J. Svoboda), vežba muške i ženske dece: Deca i leptirovi (J. Planička) itd.

Dobar je nastup bio članova i naraštaja seoske sok. čete iz Husina.

Akademiji su prisustvovali i svi učesnici župskog prednjačkog tečaja.

Inž. M. K.

Župa Vel. Bečkerek

SOKOLSKO DRUŠTVO VEL. BEČKEREK »MATICA«.

Dan 1. decembra Sokolsko društvo Vel. Bečkerek »Matica« proslavilo je na svečan način. Pred Sokolanom formirana je povorka, koja je išla na blagodarenje. Po povratku iz crkve, u dupkom punoj Sokolani otvorio je svečanu sednicu brat Čordašić, zamenik župskog starešine, u prisustvu svih članova upravnog odbora. Starešina društva brat M. Stanojević održao je vrlo lep govor o značaju 1. decembra, pa je tom prigodom podelio, obim kategorijama naraštaja, plakete starešine S. K. J., poklon Nj. Vel. Kralja. Novo primljeni članovi položili su tada zavet.

Uveče, u 8½ časova, održana je svečana akademija, kojoj su sem mnogobrojnog građanstva, prisustvovali i pretstavnici crkvenih, vojnih i građanskih vlasti. Akademija se je sastojala iz tehničkog i koncertnog dela. Na ovoj akademiji pročelnik P. O. brat dr. M. Matić održao je govor: »Soko kao simbol«, te je na koncu pozvao sve one, koji i danas stoje na strani, da stupe u sokolske redove.

Sve točke tehničkog programa, sem Vidmarove Jugoslavije, kompozicija su brata A. Pavlovića, društvenog načelnika. Iako su sve tačke lepo, tačno i sa razumevanjem vežbača izvedene, ipak moram istaknuti tačke ženskog i muškog naraštaja, pošto su sa puno smisla i tehničke spreme sastavljene. Brat A. Pavlović u svojoj »Serenati« prikazao je vrhunac gracioznosti, elegancije i nežnosti kod žene, a u »Vežbama sa palicama« pravu suprotnost prve, jer je ovamo otskakala snaga, borbenost i muškost, koje je bila jedna harmonična celina.

Od koncertnog dela akademije, treba istaknuti vinsku pesmu iz 2. čina opere »Prodana nevesta«, koju je sokolski hor uz pratnju orkestra — a sa neopisivom ljubavlju i strpljenjem vrednog horovode brata M. Šipoša — odlično izveo.

Uspeh ove akademije u svakom pogledu bio je odličan. Kakav je utisak ostavila ova akademija na posetioce, može se zaključiti iz toga, što je ista bila opetovana dana 7. decembra prošle godine pred dvoranom od 1000 sedišta, koja nije bila u stanju da sve posetioce primi. Tešili su se da će biti i treće ponavljanje. S. B.

Župa Užice

IZVEŠTAJ O PROSLAVI 1. DECEMBRA.

Nikada nije tako radosno iščekivan, a tako svečano i veselo proslavljen 1. decembar kod sokolskih društava ove župe, kao što je to ove godine.

Izveštaji, poslani od pojedinih društava, iznose nam podatke o ovoj proslavi.

Društvo Užice. U 9½ prisustvovalo je blagodarenju. U 9 i četvrt krenulo se iz sokolane ka crkvi, a na čelu veličanstvene povorke, nošena je društvena zastava. Po svršenom crkvenom obredu, povorka vratila se u sokolanu, da prisustvuje svečanoj sednici uprave društva. Nešto potom, došli su i pretstavnici vlasti, pojedinih udruženja, kao i veliki broj građana, te je u 10 časova otvorena svečana sednica kratkim pozdravom brata starešine Vladete Miletića. Otpevana je najpre sokolska pesma: »Oj, letni sivi Sokole«. Brat prosvetar, Batrić Marjanović, profesor, u svom kraćem, ali oduševljenom govoru izneo je značaj dana ujedinjenja sa državnog i sokolskog stanovišta. Po ovom je nastupilo prevodenje dece u naraštaj i naraštaja u članstvo, naraštaju podeljene su značke, poklon Nj. Vis. Prestolonaslednika. Posle toga je članstvo položilo sokolski zavet i najzad je sokolski orkestar svirajući marš završio ovu svečanu sednicu. Sokolska omladina, uz muziku sokolskog orkestra, nastavila je igranku.

Uveče je održana akademija.

Akademija je otvorena govorom br. Vlade Jevtića, okr. inspektora. Njegov je govor burno pozdravljen klicanjem Nj. Vel. Kralju, a muzika IV. peš. puka intonirala je himnu.

Potom su sledile ove točke: horska pesma, muzičko sviranje, tri deklamacije mladih Sokolića, prosta vežbe: ženskog naraštaja, članica i

članova, kao i zanatsko-trgovačkog naraštaja, sa naročito za tu akademiju spremljenom vežbom. Sve su tačke izvođene vrlo dobro i oduševljeno pozdravljene, a mladi zanatsko-trgovački naraštaj dobio je najburniji aplauz, pošto je se u ovoj godini prvi put i formirao, blagodareći agilnosti bratske uprave i brata načelnika.

Na ovaj način završena je akademija.

Društvo Višegrad. U 8 časova je otvorena svečana sednica, kojoj su prisustvovali svi pretstavnici vlasti i mnogobrojno građanstvo. Pozdravnim govorom br. zamenika starešine dr. Lazara Ćupine, o sokolskoj misli, počele su se redati utvrđene tačke sednice: predaja znački članstvu i naraštaju, prevođenje i polaganje sokolskog zaveta. Tom prilikom govorio je i brat načelnik Boža Popović o sokolskom zavetu i značaju nošenja sokolske značke. Između pojedinih tačaka intonirala je sokolska muzika razne marševe. Posle se svrstala sokolska povorka na čelu s muzikom, te krenula na blagodarenje. Sa sokolskom povorkom išao je i jedan vod vojske.

Po svršenom crkvenom obredu sokolska povorka otišla je na grobove pomrle braće: Ljubomira Nikolića i Vase Melentijevića, gde je održan pomen i odana pošta biv. odličnim sokolskim radnicima i funkcionerima. Sa grobova braće vratilo se opet u sokolanu, odakle je bio razlaz.

Posle podne, u 17 časova, sakupilo je se opet sve članstvo, naraštaj i deca pred sokolanom, te zajedno s vojskom formiralo povorku za bakljadu, koja je s muzikom na čelu prošla kroz celu varoš, uz klicanje: Nj. Vel. Kralju, Nj. Vis. Prestolonasledniku i Jugoslaviji.

U 20 časova počela je akademija, koja je završena odličnim moralnim i materijalnim uspehom. Na akademiji je govorio prednjak. brat Josip Žic, o Sokolstvu i zarobljenoj braći. Njegov govor izazvao je buru oduševljenja.

Društvo Plevlja. Zbog toga, što je dan ujedinjenja pao u ponedeljak, koga dana je u Plevljima pazarni dan, a gotovo celokupno članstvo pripada redu zanatljiskom i trgovačkom, koje je moralo biti zauzeto poslom, društvo nije moglo održati pre podne svečanu sednicu, ali ipak, ovaj veliki dan nije zaboravilo, već se spremalo i radilo, da što bolje uspe akademija, koja je za to veče bila zakazana.

Akademija je otvorena govorom brata starešine Save Vukojičića, protojereja, o značaju dana ujedinjenja. Njegov je govor popraćen dugotrajnim aplauzom i klicanjem Nj. Vel. Kralju, dok je celo članstvo pozdravilo sokolskog starešinu Nj. Vis. Prestolonaslednika Petra trokratnim Zdravo!

Na akademiji bio je izveden i jedan pozorišni komad »Divlja Ptica« i prikazana jedna slika iz komada »Stari Kralj kroz Arbaniju«, a sve pod režijom brata prosvetara Svete Tadića, profesora.

Društvo Nova-Varoš. Iako je društvo mlado i sa vrlo skromnim materijalnim sredstvima, ipak je uspelo, da za ovaj veliki praznik zainteresuje građanstvo svoga mesta. Svečana je sednica otvorena govorom prosvetara brata Jestratija Karamatijevića, sveštenika, o značaju dana ujedinjenja sa sokolskog stanovišta. Po održanom govoru, brat Karamatijević je odao i naročitu poštu umrlim članovima društva. Posle se izvršilo prevođenje naraštaja u članstvo, kao i polaganje zaveta celokupnog članstva.

Uveče je održana akademija, kojom je prilikom govorio brat Miša Subotić o Sokolstvu. Vežbe su se redale po utvrđenom rasporedu, a svemu tome prethodilo je pevanje državne i sokolske himne.

Moralni uspeh društva, iako je ovo siromašno, bio je odličan.

Društvo Prijepolje. Svečanu sednicu otvorio je brat starešina Sreten Vukosavljević kratkim pozdravom, a potom je brat prosvetar dr. Vojislav Nedeljković govorio o Sokolstvu i ujedinjenju. Potom se pristupilo prevođenju naraštaja u članstvo, pa su odmah zatim deljene i značke, poklon Nj. Vis. Prestolonaslednika naraštaju za sudelovanje na beogradskom sletu, te je najzad članstvo položilo zavet.

Svečanoj su sednici prisustvovali pretstavnici vlasti, kao i veliki broj građana.

Uveče je održana akademija, na kojoj je govorio brat starešina Sreten Vukosavljević: O značaju gimnastičkih vežbi. Ostale tačke akademije su izvođene sa najboljim uspehom.

Društvo Bijelo-Polje. Svečanu sednicu nije moglo održati, pošto je i brat starešina bio na putu ali je zato zakazalo zabavno veče, na kome je govorio brat Branko Cvijetić o Sokolstvu. Pored toga bilo je i nekoliko deklamacija u duhu jedinstva. Važno je, da je proslava privukla rekordan broj posetilaca, te samim tim, rezultat je bio postignut na moralnom polju odličan. Teškoća sa tehničkim vođom čini, da ovo društvo, i pored najbolje volje, ne može da da one rezultate, koje bi inače htelo i na čemu radi bratska uprava posve agilno.

Društvo Sjenica. U 8.30 časova izjutra formirala se povorka predvođena Sokolima, koja je podeljeno prisustvovala blagodarenju u crkvi i đamiji. Sednicu su nakon toga na otvorenom polju otvorila spojena tamburaška društva »Njegoš« i »Gajret« sviranjem državne himne, posle čega je brat Svetozar Milošević govorio o Sokolstvu i danu ujedinjenja. Kroz buru aplauza, ponova su se čuli zvuci tamburaških zborova, koji su svirali sokolski marš. Sledilo je svečano prevođenje naraštaja u članstvo, kao i dece u naraštaj, koje je potom, brat starešina Milošević oduševljeno pozdravio, te se izvršilo i polaganje zaveta celokupnog članstva. Najzad, kao završna tačka bilo je prviput izvođenje prostih vežbi od strane članova, na opšte oduševljenje svih. Sednica je završena narodnim veseljem. Za sve vreme svečane sednice klicalo se Nj. Vel. Kralju, Nj. Vis. prestolonasledniku i državnom jedinstvu.

Uveče je održana akademija, na kojoj je pored sokolskih vežbi, prikazan komad »Ženidba i udadba« na opšte zadovoljstvo prisutnih.

Uspeh kod ovog mladog bratskog društva bio je odličan i u moralnom i materijalnom pogledu.

Ostala bratska društva: Požega i Priboj nisu u opšte izvela dan proslave 1. decembra, što im se mora i prebaciti. Zamerka se naročito može učiniti društvu Požega, na čelu koga stoje najpopularnije ličnosti varošice Požege.

St.

Župa Zagreb

SOKOLSKO DRUŠTVO JASENOVAC NA SAVI.

1. decembar je proslavljen na vrlo svečan način i u našem malom mestancu.

Nakon održanih blagodarenja sve članstvo uputilo se nazad u sokolsku vežbaonicu, koja je bila divno dekorirana. Sokoli i Sokolice otpevali su državnu himnu.

Brat starešina dr. Spasoje Madirazza održao je vrlo lepo i poučno predavanje o značaju 1. decembra i o važnosti zaveta, koji je članstvo položilo.

Uvečer u 8. sati održana je akademija, koju je otvorio brat prosvetar Petar Vučinić, sa predavanjem, u kome je istakao važnost Sokolstva u današnje vreme, i uputio je apel na prisutne, da što više stupaju u sokolske redove. Predavanje je popraćeno klicanjem Nj. Vel. Kralju, Nj. Vis. Prestolonasledniku Petru i Kraljevskom Domu.

Dvoje dece deklamovalo zatim je sokolsku himnu i pesmu »Jugoslaviji«. Sestre Sokolice izvele su jednu slikovitu vežbu pod vodstvom vredne načelnice sestre Smiljke Sagrak.

Nakon vežbe mesno pevačko društvo »Švačić«, pod vodstvom vrednog dirigenta brata Marka Franjića, otpevalo je mnogo lepih pesama. Nakon svršenog programa nastalo je sokolsko veselje.

OSNIVANJE SOKOLSKOG DRUŠTVA U ČAZMI.

Na poziv braće M. Širole i V. Dončevića održan je 21. decembra u Čazmi, sastanak u svrhu osnivanja Sokolskog društva.

Na ovom sastanku bilo je mnogo građana. Nakon govora braće Širole i Matulovića o zadaći Sokola kraljevine Jugoslavije, prisutni su odlučili osnovati Sokolsko društvo. Izabran je akcioni odbor, koji će sazvati konstituirajuću skupštinu. U taj odbor ušli su braća Metod Širola, Vinko Dončević, dr. Radovinović, Božo Pavkinić, I. Kolarić, Jerko Matulović, Stj. Bradić. U članstvo društva upisalo se 160 građana i seljaka, a do sada javilo se 40 vežbača.

OSNUTAG SOKOLSKOG DRUŠTVA POSAVSKI BREGI.

U lepom i naprednom selu Posavski Bregi, kod Ivanićgrada, osnovalo se Sokolsko društvo.

U ovom selu postojao je još od 1912. god. »Hravtski Sokol«, koji je lepo razvijao svoj rad. Osnivači ovog društva bili su braća Hinko Nagler, nadšumar (danas tajnik zagrebačke župe), Milan Marković, hrvatski književnik, zatim Stj. Kodžić, A. Katonički, I. Devčić, I. Mlinarić. Na početku rata ovo društvo također je prestalo radom, a tek 1919. g. društveni rad je opet oživio. U toku poslednih godina Soko u Posavskim Bregima nije pokazivao života, pošto su se neka agilna braća odselila iz ovog mesta.

Dne 13. decembra 1930. g. pozvao je ravnajući učitelj brat Ivan Poljugan, na dogovor prijatelje Sokolstva u svrhu osnutka Sokolskog društva. Pozivu se odazvalo 39 seljaka i gradana Nakon pozdrava održao je brat Poljugan predavanje o sokolskoj ideji. U svom govoru obrazložio je što hoće Sokolsko društvo, zašto smo Sokoli i koja je svrha i zadaća Sokolstva. Nakon ovog predavanja stvoren je zaključak, da se provede organizacija Sokolskog društva u koje se odmah upisalo 39 članova, od kojih 19 vežbača. Zatim je izabrana privremena uprava. Za starešinu je istaknut brat Luka Vučinić, za potstarešinu brat dr. Branislav Maričić, za tajnika brat Ivan Poljugan, za blagajnika brat Josip Matica, za načelnika brat Dragan Maričković i još nekoliko članova uprave.

U članstvu vlada čvrsta volja i oduševljenje za sokolski rad. Pošto društvo ima vlastite sprave (preču i ruče), dovoljan broj vežbača, a formiraće se i sokolski pomladak, ima nade da će Soko u Posavskim Bregima napredovati.

Zl. N.

SOKOLSKO DRUŠTVO KLOŠTAR IVANIĆ.

U Kloštar Ivaniću osnovano je 17. decembra 1930. Sokolsko društvo.

Na konstituirajućoj skupštini izabran je odbor, koji je već i imenovan po Sokolskoj župi Zagreb. Za starešinu istaknut je br. Ivan Rotter potstarešinu br. Matija Habijanec, tajnika br. Vilko Kos, prosvetara br. Ante Stanković, načelnika br. Franjo Hajdina, podnačelnika br. Milan Ratković. Odbornici su braća Slavko Stanković, Emil Krejči, Vekoslav Rotković, Stjepan Šprajacek, Miloš Dokmanović, Franjo Šumelić, Stjepan Latinović, Đuro Drk Ivan Dušić; revizori braća Nikola Zubatović, Marko Stilinović, Stjepan Markulin st., zamenici braća Ivo Canjuga. Nikola Hajdina i Pero Ratković; članovi prosvetnog odbora su braća Stanković Ante i Stanković Slavko, te sestre Ružica Odrić, Slavica Fusić i Marija Šustić. Sa skupštine odaslan je pozdravni brzojav Nj. Vel. Kralju Aleksandru.

Ovo novo društvo broji 48 članova, od kojih je 14 vežbača. Osim toga ima 50 dece. Društvo ima sprave i vežbaonicu od bivšeg Hrvatskog Sokola, osnovanog 1925. god.

Za smučarje!

Tirolski in češki loden v veliki izbiri priporoča

A. & E. Skabernè

Ljubljana

Svaki Soko treba da ima

Sokolijadu

odličnu zbirku sokolskih i rodoljubivih pesama sa slikama za deklamovanje i pevanje radi podizanja sokolskog - viteškog duha

od brata dr. Vojislava V. Rašića

Beograd, Kraljice Natalije ul. 14

Poštansko - čekovni broj 50.788

Cena 20 dinara

Preporučena i od „Sok. Glasnika" br. 20. od 1930. god.

Knjigarna Učiteljske tiskarne

v Ljubljani

Frančiškanska ulica 6

U. T. I.

TELEFON ŠT. 3397
RAČUN POŠTNE HRANILNICE ŠT. 10.761

priporoča cenj. občinstvu svojo zalogo vseh pisarniških in šolskih potrebščin. Lastna izdelovalnica šol. zvezkov. Knjigarna sprejema naročbe na knjige iz inozemstva, na vse domače in inozemske liste, revije itd. Velika izbira razglednic in slik. Cene solidne! Postrežba točna! Zahtevajte cenik!

Tko oglašuje, taj napreduje!

ZAJTRKOVALNICA
ŠČURK & VRTAČIC
Ljubljana, Dunajska cesta 12
priporoča vedno sveže delikatesne izdelke ter pristna domača in tuja vina.

МАКСИНА КОМБИНАЦИЈА
најбоља је и може се добити само у кафани
„Савиначка Касина"
Цара Николе број 58
Београд

Гранд Хотел „Петроград"
преко пута железничке станице
БЕОГРАД

ŠONDA
čokolada, keks i kakao su najbolji. — Tražite svuda
ŠONDA
»SOKOL« ČOKOLADU!

KLIŠEJE
KLIŠARNA·ST·DEU·LJUBLJANA
vseh vrst po fotografijah ali risbah izvršuje za vsakovrsten tisk najsolidneje
KLIŠARNA·ST·DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA 12

GARANTIRANO PČELINJEG
VRCANOG MEDA
OD LJEKOVITOG BILJA
razašiljem u limenim posudama od 5 kg za Din 100·—, od 10 kg Din 200·— i od 20 kg Din 380·—, franke poštarina i pakovanje. — Istu vrstu meda nudim u pergamen lončićima od 10 dkg za Din 3·50, 22 dkg Din 7·—, 38 dkg Din 13·—, 50 dkg Din 18·— i 80 dkg Din 25·—.
Trgovcima dajem uobičajeni popust.
DINKO BASELLI, pčelar
Metkovići, Dalmacija.

Sokolska knjižnica

počela je izlaziti u nakladi Jugoslovenske Sokolske Matice u Ljubljani

I. sveska: E. Gangl, O sokolski ideji.
II. „ Ing. Lado Bevc: Sokolsko prosvetno delo.
III. „ Dr. Miroslav Tyrš: Naš zadatak, smer i cilj.

Svaka knjižica stoji 3 Din

Također dobiju se krasne slike u veličini 67×50 cm:
Dr. Miroslav Tyrš, Jindrich Fügner, T. G. Masaryk

Cena svakoj slici 30 Din

Jugoslovenska Sokolska Matica
u Ljubljani, Narodni dom

Pozor, ljubitelji zimskega sporta!

Pred nakupom zimsko - sportnih predmetov si oglejte veliko zalogo smučk navadnih kakor Hickory, vseh vrst vezav in palic, maže, drsalk ter vseh za zimski sport potrebnih predmetov pri tvrdki:

J. GOREC nasl. AUERHAMMER-OGRIN
DRUŽBA Z O. Z. — LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA CESTA ŠT. 30
trgovina s kolesi, šivalnimi stroji, avtomobilnim priborom, pnevmatiko in zimsko - sportnimi predmeti, kjer se Vam nudi velika izbira po najnižjih cenah.
Sokolska društva, smučarski klubi poseben popust!

Izdaje Savez Sokola kraljevine Jugoslavije (E. Gangl) • Glavni i odgovorni urednik Stjepan Čelar • Uređuje Redakcijski odsek • Za upravu i oglase odgovara Mica Koščeva
Tiska Učiteljska tiskarna (predstavnik Francè Štrukelj); svi u Ljubljani